

ADVENT SZEMLÉ

2024. FEBRUÁR: A BÖLÉNY EREJE ÉS A SAS SZÁRNYALÁSA
+ EGY FOGYATKOZÁSOD VAN + A GYŐZELEM PARADOXONJAI
+ ISTENFÉLELEM – ISTEN MEGOLDÁSA A SZORONGÁSAINKRA
ÉS A FÉLELMINKRE + A JOBB ÉS A TÖBB KÖZÖTTI HARC
+ A „FELETTÉBB” KERESZTÉNY SZÖRNY PROTÉSTÁNS SZARVAI

HAVONTA MEGJELENŐ TÁJÉKOZTATÓ ÉS GONDOLATÉBRESZTŐ FOLYÓIRAT A KRISZTUS VISSZAJÖVETÉLÉT VÁRÓKNAK

A hit prioritásai

„Íme, Én hamar eljövök...”

Küldetésünk, hogy Urunkat, Jézus Krisztust dicsőítsük határtalan szeretete bizonyítékainak ismertetésével. Célunk az, hogy cikkeink és híreink által olvasóink jobban megismerjék a Megváltót, és reménykedve várják közeli eljövételét.

A NAGY küzdelem

6 lej

A NAGY KÜZDELEM C. KÖNYV A MÚLT HARCÁIT TÁRJA FEL, HOGY ÁLTALUK RÁVILÁGÍTSON AZOKRA A CSELEKEDETEKRE ÉS ELVEKRE, AMELYEK DÖNTŐEN BEFOLYÁSOLNI FOGJÁK AZ ELJÖVENDŐ ESEMÉNYEKET ÉS A VILÁG SORSÁT. LAPJAIN LELEPLEZŐDNEK AZ IGAZSÁG ÉS A HAMISSÁG KÖZÖTTI KÜZDELEM JELENETEI, SÁTÁN CSALÁSAI ÉS AZ ESZKÖZÖK, AMELYEKSEL SIKERESEN ELLENT LEHET ÁLLNI AZOKNAK. AZ OLVASÓK KIELÉGÍTŐ VÁLASZT KAPNAK A GONOSZ ÉS A SZENVEDÉS KÉRDÉSÉRE, ÉS FELFEDEZIK AZ IGAZSÁGOT ÉS ISTEN SZERETETÉT.

A NAGY KÜZDELMET TÖBB MINT 77 NYELVRE FORDÍTOTTÁK LE, ÉS MILLIÓK ISMERTÉK MEG ÉS FOGJÁK MEGISMERNI ÁLTALA AZ IGAZSÁGOT.

A NAGY KÜZDELEM TÁRGYA TE VAGY – ÉS TE MAGAD DÖNTESZ A SORSOD FELŐL!

ELLEN G. WHITE A NAGY KÜZDELEM C. KÖNYVÉNEK **ZSEBKIDÁSA** TARTALMÁT ILLETŐEN SEMMIBEN SEM KÜLÖNBÖZIK A KÖNYV ELŐZŐ KIADÁSAITÓL, MINDÖSSZE A MÉRETE ÉS A SÚLYA KISEBB, ÍGY A ZSEBÜNKBEN IS MAGUNKKAL VIHETJÜK. **SZÍNES KIADÁS!**

2024. FEBRUÁR. A Romániai Hetednap Adventista Egyház hitnevelő és tájékoztató havilapja. Megjelenik havonta az Unióbizottság irányításával.

Igazgató Balla Loránd; Főszerkesztő Teodor Huțanu; A magyar kiadás koordinátora Szász Ernő; Tanácsadók Aurel Neațu, Georgel Pîrlitu, Emil Jigău, Mihai Maur, Tiberiu Nica, Robert Mandache, George Sbirnea, Ștefan Tomoiagă, Gabriel Ban; Különleges munkatársak Eugen Chirilianu, Dragoș Mușat, Gelu Poenariu, Daniel Brînzan, Marius Andrei; Fordította Bartha Sándor; Szerkesztő Zakariás Loránd; Tördelés Szócs Erzsébet; Levelezési cím Curierul Adventist (Adventszemle), str. Cuza Vodă, nr. 12, Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400107; Tel. 0756-059330; E-mail adventszemle@adventist.ro; Website www.curieruladventist.ro; Nyomtatás Tipografia Viața și Sănătate, Șos. Cernica, nr. 101, Pantelimon, jud. Ilfov; Tel. 021/3230020, Fax 021/3230040

ISSN 1842 - 3361

JELENKORI KÍSÉRTÉSEK

TARTALOM

3 Vezércikk

Adrian Neagu
Jelenkori kísértések

5 Lelkiség

Dr. Frank Hasel
A hit prioritásai

13 Elmélkedés

Dr. Daniel Nițulescu
A bölény ereje és a sas szárnyalása

14 Lelkiség

Dr. Dan Constantinescu
Egy fogatkozásod van

16 Elmélkedés

Mugurel Asaftei
A győzelem paradoxonjai

18 Keresztény lélektan

Liviu Văduva
*Istenfélelem – Isten megoldása
a szorongásainkra és a féltelmeinkre*

20 Lelkiség

Balla Loránd
A jobb és a több közötti harc

23 Egészséges élet

Georgică Voinea
Egészségközpont a Nyugati-Kárpátokban

25 Tapasztalat

Gili Antea
ZÓ₂ – Szigorúan titkos

27 Profécia

Florin Lăiu
*A „felettebb” keresztény szörnny
protestáns szárvai*

31 Gyermekek oldala

Alina Chirileanu

A körülöttünk zajló események határozottan hirdetik: a vég idejét éljük. Nap mint nap negatív hírek árasztják el lelkünket és elménket. Tudjuk, hogy ezeknek az eseményeknek arra kellene készítenünk, hogy komolyabban készüljünk az előttünk álló zavaros időkre, de gondolatok-e arra, hogy nemcsak mi készülünk a végidőre? Jézus azt mondja, hogy amint a jó gazda kiválasztja a vetnivaló búzát, előkészíti a talajt, majd az áldott magvakat elveti, úgy készül az ellenség is arra, hogy kárt okozzon a gazdának, szemenként gyűjtögeti a konkolymagot, amely apróbb a búzamagnál, és látszólag nehezebben felszedhető. A példázat nyíltan kijelenti, hogy olyan ellenséggel állunk szemben, aki mindent megtesz azért, hogy ártson nekünk, még akkor is, ha ehhez szemenként kell felszednie a mezőn található összes konkolymagot. Kísértéseit a mai realitásokhoz igazítja, és nem a vallás külső formáitól akar eltávolítani bennünket, hanem annak lelkületétől, vagyis az Istennel ápoltság kapcsolattól. Hogyan? Úgy, hogy megpróbálja tönkretenni az Ellen White által „a lélek hatalmas erkölcsi erőinek” nevezett hitet, reményt és szeretetet (*Bizonyságtételek*, 3. köt., 187. o.).

Élő hit vagy a hit egy bizonyos formája?

Mindenki hisz valamiben: bárkiben, bármiben, de leginkább önmagában – állítják sokan. A meghamisított hit nem elegendő, mivel nem jut túl énünk korlátjain, önmagunkon, és nem is vár el gyökeres változást a részünkről. Olyan hit ez, amely többnyire lelkesedés, szépen beszél Istenről, és megpróbál arra kényszeríteni másokat, hogy hasonlóképpen higgyenek, miközben fél komolyan venni a szív és a gondolatok megváltoztatását. Az emberek arra vannak bátorítva, hogy ezt a hitet ápolják a lelkükben, miközben külsőleg tagadják annak erejét és értékét. Ilyen volt az izraeliták hite is: örömmel hirdettek „ünnepet az Úrnak” épp az Istentől való elfordulás alkalmával, az aranyborjú imádásával (2Móz 32:5). Babilon szinkretikus imádatában mindenki azt imádkozta, akit akar, amennyiben azt is imádkozza, akit kell. Ez a kísértés nemcsak azokat érinti, akik felületesen istenismerettel rendelkeznek, hanem bárkit, aki hitéletre törekszik, de nem szán időt arra, hogy türelemmel a korszakok Sziklájára építsen.

Istennek azonban van a végidőben egy népe, amely valóságos hittel rendelkezik. Nem vak hittel, hanem olyan meggyőződéssel, amely naponta bizonyítékokra lel. Ez a hit vezet el a tanulmányozáshoz, a kutatáshoz és a felfedezéshez. Telve van lelkesedéssel, ugyanakkor bárhol megünnepeli Isten jelenlétét. Élő hit, amely birtoklóját Isten képmására alakítja. Elfogadja, hogy Istennek vannak más juhái is, viszont tudja, hogy csak egy akol létezik – Isten élő Igéje, amelynek meg kell mutatkoznia az Ő egyházában, mely embereket hív minden nyelvből és népből; élő hit, mely nem tagadja, hogy mások is szerezhetnek tapasztalatot Istennel, viszont tudja, hogy ezek a lelki tapasztalások mindannyiunkat elvezetnek a változáshoz, és aláztosabbá, nyitottabbá tesznek, hogy elfogadjuk az Ő akaratát. Nemcsak a lélekben lakozik, hanem jelen van az éneklésben és az imádkozásban, a munkahelyen és a családi életben is. Azzal kezdődik, amit kigondolunk, majd azzal folytatódik, amit megesszünk, elmondunk, egészen a legmélyebb érzelmekig. A hit nem cselekedet, amivel megvásárolható az üdvösség, és nem is a tetteinkről szól, hanem azon döntéseinkről, amelyekkel elhatározzuk, hogy megfékezzük a bűnre való hajlamot, s így

megengedjük Istennek, hogy közbelépjen. Lemondunk saját bölcsességünkről az Ő bölcsessége javára, és teljes lényünket Isten kezébe helyezzük. Ilyen hit nélkül „lehetetlen Istennek tetszeni” (Zsid 11:6).

Kis reménység vagy nagy reménység?

Az mondják, vannak apró remények, amelyek megvalósíthatók ezen a földön, és vannak nagy remények, amelyek túlmutatnak a földi életen, és az öröklétben teljesednek. Napjaink általános tendenciája, hogy a reményt csupán az ember képességeivel társítsuk, azzal, amit mi magunk meg tudunk tenni, valósítani. Látzólag bármit meg lehet oldani Isten nélkül, de a körülöttünk levő világ e gondolkodásmódja végül meghatározza az életünkben felbukkanó válságokhoz való viszonyulásunkat is. Kevesebbet imádkozunk, és többet idegeskedünk. Ha minden a te erődtől függ, akkor neked kell több erőfeszítést kifejtened, hogy megold a problémát, és az az érzésed támad, hogy embertársaid is ezt várják el tőled, ezért, ha jól alakulnak a dolgok, akkor dicséretet vársz. Vajon miért? Azért, mert sikerült egy nagy dolgot megvalósítanod. Amikor a reménységünk azzal kapcsolatos, amit képesek vagyunk megtenni, embertársaink a megvalósítás eszközeivé válnak, vagy versenytársakká, akikkel meg kell küzde-nünk.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy nincs igazi remény igazi hit és szeretet nélkül. Ha ezek közül valamelyik hiányzik, ugyanolyan mértékben hiányzik a másik ket-tő is. Az igazi remény nem attól függ, hogy mit képes megtenni az ember, hanem attól, hogy mit tehet meg Isten. Éppen ezért az ilyen reménységgel bíró személy nagyon sokat imádkozik, mivel tudja, hogy reménységének teljesedése Istentől függ. Ha sikereket ér el, akkor meg van győződve, hogy az Isten munkálkodásának az eredménye, ezért nem dicsekszik, és nem vár dicséretet. Nem gyűlöli embertársait, mivel ők nem a versenytársai, hanem az útítársai. Ha rosszul mennek a dolgok, nem keresi a bűnbakot, mivel tudja, hogy minden az ő javát szolgálja (Róm 8:28). Ha megtehet valamit, akkor cselekszik, ha pedig nem tehet semmit, akkor csak vár. Várja az Urat, az ő reménységét (Zsolt 25:5). Tud-

ja, hogy mit, de főleg, hogy kit vár. Örül annak, amiben részesül itt, de tudja, hogy az igazi gazdagságok oda-fenn várnak rá, tudja, hogy a menny polgára, és min-dent a mennyei otthonáról való elmélkedés befolyása alatt tesz. Ez a vágy fűti minden nap, ezért imádkozik minden este.

A szeretet érzelem vagy parancsolat?

A gonosz nemcsak a hitet és a reménységet akarja tönkretenni, hanem a szeretetet is. A Biblia határozot-tan kijelenti, hogy a végidő egyik jele a szeretet „el-hidegülése” lesz, amikor az emberek odajutnak, hogy még a természetükből fakadó szeretetet is elveszítik (Mt 24:12; 2Tim 3:3). A bűn érzéketlenné tesz, ami-nek következtében gonoszokká és irgalmatlanokká vá-lunk. A szeretetre ma már nem parancsként tekintenek, hanem érzelmként, csak hogy az érzelmek nem tartanak örökké. Így tehát a szeretet sem örök. „Áthalad” a gyomron is, vagyis érdekek vezérlik: szeretsz, ha kapsz valamit cserébe – tehát nem érdektelen. A szeretetet ma sok esetben összetévesztik a szájalommal, a fájdalomtűréssel, a hízelgéssel vagy a dicsérettel. Ám ezek közül egyik sem szeretet, noha a szeretet irgalmas, türelmes és szép szavakat szól. Nemcsak hogy oda jutunk, hogy ilyen módon kezdünk el szeretni embereket, hanem úgy gondoljuk, ha valaki nem így szeret, akkor valójában nem is szeret, nem törődik velünk, nem igazi barátunk.

Ezzel szemben az igazi szeretet ennél sokkal több: örök elv, parancsolat. Habár érzi az örömet vagy a fájdalmat, mégsem az érzelmekhez van köze, hanem a mélységes életelvekhez, a reménységünkhöz és azon hitbéli meggyőződésünkhöz, hogy mindannyian Isten gyermekei vagyunk, és Ő mindenkit egyformán szeret. Nem mulandó, hiszen az örök Istentől ered. A szeretet-teljes ember nem önmagára összpontosít, hanem embertársára. Tiszteletben tartja a határokat, de minden tőle telhetőt megtesz a másik ember megmentése ér-dekében. Példaképe Jézus Krisztus, erejét pedig a Szentlé-lektől nyeri. „Soha el nem fogy”, és egyedül ez a szeretet adhat erőt annak, aki örömmel, reménységgel és hittel szeretne élni minden nap.

Éppen ezért naponta meg kell újítanunk erőnket. Me-rítsünk minden nap az isteni szeretet kútfejéből, ápol-juk a hitet és a reménységet! Nincs okunk elveszíteni a lelkesedést, nincs miért ridegen, reménytelenül élnünk egy teljesen erőtlen kegyességi formában. Az igazi vál-lás élő, ragyogó, szeretetteljes, és betöltekezett a Szent-lélelkel. Ha úgy érezzük, hogy körülöttünk nincs ilyen szeretet, a legbölcsebb dolog a saját életünkben elke-zdeni a változást. Biztosan „megfertőzünk” másokat is! ■

Adrian Neagu, szerkesztőségi titkár, Viața și Sănătate Kiadó

A HIT PRIORITÁSAI¹

1. A KEVESEBB TÖBB

„MEGLÁSSÁTOK ANNAKOKÁÉRT, HOGY MI MÓDON OKKAL JÁRJATOK, NEM MINT BOLONDOK, HANEM MINT BÖLCSEK: ÁRON IS MEGVEGYÉTEK AZ ALKALMATOSSÁGOT, MERT A NAPOK GONOSZOK” (EF :15-16).

A több az valóban több?

Életünk csordultig van olyan dolgokkal, amelyeket követni szeretnénk. Fogyasztás és marketing által uralt társadalmunk könnyen elhiteti velünk, hogy minél többel rendelkezünk, annál boldogabbak leszünk. A csábító reklámok miatt mindent meg akarunk szerezni magunknak. Néha az Istenért végzett munkában is ezt a gondolkodásmódot alkalmazzuk. Szolgálni akarjuk Istent, de közben semmit sem szeretnénk elszalasztani abból, ami az utunkba kerül. Ezért elkeseredetten próbáljuk összeegyeztetni az isteni szolgálat iránti vágyat a minél több megszerzését célzó, véget nem érő rohanással. Mindez a tevékenységek örvényébe taszít minket. Nyugtalan igyekezettel áltatjuk magunkat, és azt hisszük, úgy is követhetjük Istent, hogy közben semmiről sem mondunk le, ami a figyelmünket követeli. Ilyenkor hamis kép alakul ki bennünk az Istennel való járásról, és becsapjuk magunkat.

Lemondásra való hajlandóság

Nem szerezhetünk meg mindent – nem ölelhetjük fel a világot a maga csábító gyönyöreivel, miközben Isten áldásaira is igényt tartunk. Az ilyen gondolkodásmód végzetes tévedésnek bizonyul. A fogyasztói mentalitás károsan hat a gondolkodásunkra, és romboló hatással van a lelki életünkre. Nem rendelkezhetünk Istennel úgy, mint habbal a tortán, anélkül, hogy ne adnánk neki helyet zsúfolt életünkben. Mindenekelőtt hajlandónak kell lennünk a *kevesebbre*, hogy megtapasztalhassuk azokat az áldásokat, amelyek *többet* nyújtanak. Le kell mondanunk arról, ami elvonja figyelmünket Isten jelenlétéről, és kimeríti fizikai, mentális és lelki erőnlétünket. Ha megpróbálunk egyre szédületesebb iramban egyensúlyozni és egyre zsúfoltabb programokban részt venni, közben pedig a teljesítésre váró feladataink listája egyre csak nő, rövidesen kimerülünk testileg, de főleg lelkileg.

Élj „kevesebbet”!

Az életben jelenlevő rendetlenség akadályoz abban, hogy teljes mértékben Istennek élj? A túlszúfolt élet kevesebb teret hagy a világegyetem Teremtője számára. Meg kell értenünk, hogy a kevesebb néha több. Nem élhetünk át még több lelki áldást, még több imapercet, bármit, ami lelki életünkhöz tartozik, ha ezeket egy már telerakott tányérra akarjuk rátenni. A túlszúfoltág még több belső űrt generál. El kell határozni, hogy szándékosan „kevesebbet” élünk, hogy ténylegesen örülhessünk mindannak, ami Isten számára is fontos. A kevesebb néha több!

2. AZ ELFOGLALTSÁG VESZÉLYE AZ ISTENÉRT VÉGZETT MUNKÁBAN

„ÉS AZ APOSTOLOK ÖSSZEGYÜLEKEZÉNEK JÉZUSHOZ, ÉS ELBESZÉLÉNEK NÉKI MINDENT, AZT IS, AMIKET CSELEKEDTEK, AZT IS, AMIKET TANÍTOTTAK VALA. Ő PEDIG MONDA NÉKIK: JERTEK EL CSUPÁN TI MAGATOK VALAMELY PUSZTA HELYRE, ÉS PIHENJETEK MEG EGY KEVÉSSÉ. MERT SOKAN VALÁNAK A JÁRÓKELŐK, ÉS MÉG EVÉSRE SEM VOLT ALKALMAS IDEJÜK. ÉS ELMENÉNEK HAJÓN EGY PUSZTA HELYRE CSUPÁN Ő MAGUK” (MK 6:30-32).

Elfoglaltnak lenni Isten munkájában

Világunkban az elfoglaltság törvényerőre emelt tényező. A modern, fogyasztói társadalom nyomása a következő meggyőződést véste elménkbe: minél elfoglaltabbak vagyunk, annál jobban tisztelnek. Az elfoglaltság a szorgalom, a jóra törekvés és a fejlődés mutatója. Csakhogy míg azzal vagyunk elfoglalva, hogy mindent megtegyünk a *létfenntartásunkért*, közben elfelejtünk *élni*, örülni az életnek. Tragikus megállapítás. És talán még ennél is tragikusabb az az alattomos veszély, amelynek Krisztus nagyon sok követője kiteszi magát: a mentalitás, hogy elfoglaltnak kell lennie Isten művében.

KAPCSOLATI LELKISÉG FRANK HASEL

AZ ISTEN-KÖZPONTÚ
IMA MEGSZABADÍT
ATTÓL, HOGY CSAK
MAGAMRA GONDOL-
JAK, ÉS LEHETŐVÉ
TESZI, HOGY ŐSZIN-
TÉN VISZONYUL-
JAK ISTENHEZ.

1. Forrásanyag: <https://www.zecezilederugaciune.ro/zece-zile-rugaciune-2024.pdf>

Ebben is legtöbbször a legnemesebb célok vezérlik az embert. Tudjuk, hogy kevés időnk van, ezért szeretnénk minél többet tenni az Úrért. Következésképpen elfoglaltságra törekszünk. Szeretnénk időnk és talentumaink jó adminisztrátorai lenni. Jól érezzük magunkat, amikor Istenért vagyunk elfoglaltak, és néha hajlamosak vagyunk azt hinni, hogy ennek fejében Isten meg fog jutalmazni. De végül rá kell jönnünk, hogy ez idő alatt megszakadt az élő kapcsolatunk az Üdvözítővel. Nem a Szentlélek ereje által, hanem megszokásból teszünk jót. És minél elfoglaltabbak vagyunk, annál inkább képzeljük, hogy életünk megfelel Isten céljainak. Az elfoglaltság lett az új normatíva. Kérkedünk az elfoglaltságunkkal, és ez annyira lefoglal bennünket, hogy így elszalasztjuk a ténylegesen fontos élethelyzeteket. Az elfoglaltság tönkreteszi a lelki életképességet. A rohanás a szeretetkapcsolatok legnagyobb ellensége, de elsősorban a Szentírásból megismert élő Istennel való kapcsolatunk ellensége. A szeretet rohanásmentes odafigyelést igényel.

A pihenés kötelező jellege

Nem csoda, hogy a Szentírás lapjain Isten többrendbelileg is felszólít, hogy álljunk meg, és figyeljük meg, mit tesz Ő a népéért (2Krón 20:17; Zsolt 37:7). Bátorítja gyermekeit, hogy ne rohanjanak. Tudja, hogy milyen könnyen szem elől tévesztjük Őt, amikor elménk az emberi tevékenységek forgatagába téved. Isten művében az állandó elfoglaltság veszélyeire utaló egyik legszébb kép az, amikor Jézus Urunk vette a bátorságot, és megpihent saját munkájában. Ellen G. White cso-

dátatosan megörökítette Jézus tanítványokkal együtt végzett munkásságának ezen aspektusát: „Ők egész lelkükkel munkálkodtak az emberekért, és ez kimerítette fizikai és szellemi erejüket. Kötelesek voltak pihenni” (Jézus élete, 360. o.).

Az állandó elfoglaltság érzése elapasztja életerőnket és lelki hatékonyságunkat. A túlzott igyekezet Isten iránti szeretetünk nagy ellensége. Ahelyett, hogy a napirendünkhöz újabb dolgokat tennénk hozzá, inkább csökkentjük teendőink számát, és szakítsunk időt az elcsendesedésre Teremtőnkkel és Megváltónkkal, hogy a lelkünk felüdüljön.

3. A VÁRAKOZÁS ÁLDÁSA

„CSENDESEDJETEK ÉS ISMERJÉTEK EL,
HOGY ÉN VAGYOK AZ ISTEN!” (ZSOLT 46:11).

Az elcsendesedés bibliai erény

Állandó mozgásban és zajszennyezésben levő korszakunkban semmi sem fontosabb, mint az elcsendesedés és a pihenés. Modern, zaklatott életünkben napi sürgős tennivalóink teljes figyelmünket követelik. Megszoktuk a „gyorsétkezde-mentalitást”, és elvárjuk, hogy a dolgok a lehető leggyorsabban bekövetkezzenek. Elfelejtettünk türelmesen várakozni, és ez a türelmetlenség rombolóan hat a lelki életünkre. „Hiperkapcsolatokkal” tűzdelt korszakunk vizuális impulzusai és akusztikus figyelemelterelései teszik még nehezebbé az elcsendesedést és a megnyugvást. Tanuljunk meg csöndben várakozni, és miközben Istennel beszélgetünk, gondolatainkat összpontosítsuk a mennyei dolgok felé. Fur-

csának tűnhet számos mai ember számára, viszont ez olyan bibliai erény, amit újjá kell élesztenünk. Az Istenrel ápolat kapcsolat szempontjából létfontosságú, hogy legyen rohanástól és zsúfoltságtól mentes csendes helyünk és különleges időnk. Az elcsendesedés, a megnyugvás, a lélegző gyakorlatok, az Isten gyöngéd oltalmára való emlékezés, a türelmes várakozás – még akkor is, ha Isten nem válaszol azonnal az imáinkra – olyan művészet, amelyet újból el kell sajátítanunk.

A várakozás jótékony hatásai

A Szentírás lapjain Isten figyelmesen várakozó népével találkozunk. A Biblia írói több ízben is a következő kérdéssel adnak hangot várakozásuknak: „Meddig, Uram?” (Hab 1:2; Dán 8:13). Nincs reménység várakozás nélkül (Tit 2:13), ahogyan a türelem sem alakul ki várakozás nélkül (Róm 5:3-4; Jel 14:12). Várakozás nélkül vágy, élet és történelem sincs (Zsolt 42:2). A várakozás az emberi lét tartozéka.

Várakozás közben kellemetlen dolgokra is összpontosítunk, de reménykedünk abban, hogy ezek mind elmúlnak. A várakozás azonban nem tétlenségi idő, nem azt jelenti, hogy semmit sem kell tennünk, csupán remélnünk, hogy a kellemetlen helyzet valamilyen formában megszűnik. Bibliai szempontból a várakozás legfőbb célja választ találni arra a kérdésre, hogy ki vagyok, és várakozás közben mivé válhatok. A várakozás élménye alapvető lelki kérdést vet fel: Türelmetlenségemben és bizonytalanságomban kétségbe vonom-e Isten mindenhatóságát és jóságát? Vagy elismerem, hogy a várakozás során egyedi lehetőséget kapok, amely által azzá válhatok, amit elvár tőlem Isten? A várakozás tapasztalata révén olyan ember lehetek, amilyen korábban sosem voltam.

Ilyen látásmód mellett a várakozás Isten átforgató módszerévé válik, hogy átalakítson az Ő akarata szerint. A várakozás tehát Isten jóságának és kegyelmének igazi kifejezőmódja. Segít Istenhez hasonlónak válnunk, hiszen Ő végtelen türelemmel vár, mert nem akarja, hogy bárki is elveszzen, aki még üdvösséget nyerhet.

4. AZ EGYSZERŰSÉGRE TÖREKVŐ ÉLET SZABADSÁGA

„MIKOR PEDIG BÖJTÖLTÖK, NE LEGYEN KOMOR A NÉZÉSETEK, MINT A KÉPMUTATÓKÉ, AKIK ELTORZÍTJÁK ARCUKAT, HOGY LÁSSÁK AZ EMBEREK, HOGY ŐK BÖJTÖLNEK. BIZONY MONDOM NÉKTEK, ELVETTÉK JUTALMUKAT. TE PEDIG MIKOR BÖJTÖLSZ, KEND MEG A TE FEJEDET, ÉS A TE ORCÁDAT MOSD MEG; HOGY NE AZ EMBEREK LÁSSÁK BÖJTÖLÉSEDET, HANEM A TE ATYÁD, AKI TITKON VAN; ÉS A TE ATYÁD, AKI TITKON NÉZ, MEGFIZET NÉKED NYILVÁN” (MT 6:16-18).

A böjt területeket szabadít fel

A böjt során olyan területek szabadulnak fel, amelyek által Istenre összpontosító életet élhetünk. A böjt abból

áll, hogy megüresítjük elménket és életünket, hogy hely szabaduljon fel a Szentlélek munkája számára, s ezáltal Istenre és az Ő Igéjére összpontosíthatunk. A böjtöt a Biblia számos helyen az imával társítja. Jézus böjtölt, mielőtt elkezdte nyilvános munkásságát (Mt 4:2). Az apostolok böjtöltek és isteni vezetésért imádkoztak (ApCsel 13:2-3), és az Ótestamentumban is gyakran böjtöltek Isten hűséges gyermekei (1Kir 21:9,12; 2Krn 20:3; Ezsd 8:21; Eszt 4:3,16; Ézs 58:6; Jer 36:9; Dán 9:3; Jól 2:12; Jn 3:5; stb.).

Az egészségügyi böjttel ellentétben a bibliai böjt nem súlycsökkentés vagy egészségmegőrzés céljából kidolgozott étrend betartásából áll. Tudatosan kell eldöntenünk, hogy tartózkodunk az ételtől és azoktól a tevékenységektől, amelyek elvonják a figyelmünket, míg imádkozunk és közösségbe lépünk Istennel. Időlegesen lemondva a megszokott dolgokról, új lelki szabadságot nyerünk. Böjt és imádkozás idején a mindennapi élethez való hozzáállásunk saját szükségleteink kielégítése felől az Isten iránti engedelmesség felé mozdul el. A bibliai böjt kifejezi azon vágyunkat, hogy szeretnénk életünket még inkább Istentől függővé tenni, és az igazán fontos lelki dolgokra figyelni. Ez sokkal több az evéstől való tartózkodásnál. Valójában kihívás elé állítja életünk minden egyes területét. Böjtölve ismerjük el, hogy szeretnénk területet felszabadítani Isten számára, továbbá minimálisra szándékozunk csökkenteni figyelmünk elkalandozását és önös vágyainkat. Böjtölés során arról teszünk bizonyosságot, hogy mindennél jobban keressük és értékeljük Isten jelenlétét az életünkben.

Tartózkodás és befogadás

Hogyan élhetünk egyszerű életet, és tanulhatunk meg az igazán fontos dolgokra összpontosítani? Ahogy figyelünk arra, amit megesszünk, éppúgy kellene figyelünk arra is, hogy mit néz meg a szemünk, és mit hall meg a fülünk. A hallás által érzékelt dolgok éppúgy hatnak ránk, mint a látottak. Melyek azok a zenék, könyvek, podcastok vagy weboldalak, amelyek mérgezett gondolatokat keltenek bennünk, vagy haszontalan dolgokra pazarolják az időnket? Amellett, hogy megtartóztatjuk magunkat bizonyos dolgoktól, lehet, hogy szükségünk lesz tudatosan befogadni olyan új szokásokat is, amelyek elősegítik az életképes, gyógyító gondolatok megszületését.

Az egyszerű élet és a szabadabbá tett elme nem a világ által javasolt dolgok szemléléséből alakul ki. A hálas szív az Isten iránti bizalom eredménye. Ha megtanulunk Istenre összpontosítani, és nem arra, amire mások figyelnek, és törekszünk arra, hogy lemondjunk mindarról, ami elvonja a figyelmünket, felfedezhetjük az egyszerű életet, a békességet és a nyugalmat Teremtőnkkel és Megváltónkkal.

5. IMÁDKOZÁS KÖZBEN ÖSSZPONTOSÍTSUNK AZ IGAZAN FONTOS DOLGOKRA!

„TI AZÉRT ÍGY IMÁDKOZZATOK: MI ATYÁNK, KI VAGY A MENNYEKBEN, SZENTELTESSÉK MEG A TE NEVED; JÖJJÖN EL A TE ORSZÁGOD; LEGYEN MEG A TE AKARATOD, MINT A MENNYBEN, ÚGY A FÖLDÖN IS” (MT 6:9-10).

Az imára vonatkozó új látásmód

Az imaéletben nagyon fontos Istenre és az igazán lényeges dolgokra összpontosítani. Imáink gyakran azért gyengék és hatástalanok, mert csak magunkra gondolunk. Azért imádkozunk, amire *mi* vágyunk. *Saját* szükségleteinkre és az *előttünk* álló kihívásokra összpontosítunk, nem pedig Istenre.

Az Istennek tetsző imának felüdítően új irányultsága van. Középpontjában nem „elvárásaink listája” áll, hanem maga Isten. Ez a szemléletmód lehet a kulcsa új ima-tapasztalatainknak. Az Istennek tetsző imában elsősorban elismerem, hogy Isten a leghűségesebb barátom, akinek azért keresem a társaságát, mert Ő fontos számomra, és nem azért, mert várok tőle valamit. Azon túl, amit Ő nyújthat nekem, sokkal fontosabb, hogy *ki* Ő! Vágyom megismerni, azért beszélek hozzá. Nélküle kibillenne egyensúlyából és kilátástalanná válna az életem. Mindennél fontosabb tehát, hogy vágyjak vele lenni. Az igazi ima központi eleme tehát az Ő jelenléte és kiléte.

A változást előidéző ima középpontjában Isten áll

Az Istennek tetsző ima indítórugója az, hogy vágyunk vele lenni, nem az én vágyaim és kéréseim vezérlik. Amikor imádkozás közben a kéréseim nem az Isten iránti szeretetben horgonyoznak, többnyire nem Isten és akarata, hanem saját személyem köré csoportosulnak. Amint megértem, hogy a velem való kapcsolat áll az imádkozás középpontjában, kéréseim is másra fognak összpontosítani. Elkezdek Isten szempontjai alapján imádkozni és gondolkodni. Az Ő szemén át kezdem látni a kéréseimet, vágyaimat, elvárásaimat és teljes életemet. Ez a fajta látásmód nemesíti meg az imámat. Az Isten-központú ima megszabadít attól, hogy csak magamra gondoljak, és lehetővé teszi, hogy őszintén viszonyuljak Istenhez. Az Ő szeretetének és szentségének fényében kezdek el teljesen más-képp nézni önmagamra. Az ima valódi célja nem az én vágyaimnak a teljesítése, hanem az életemet megváltoztató Istenrel való kapcsolatom elmélyítése. Túlságosan könnyen kérünk bármit is az Úrtól, mielőtt még örülhetnék jelenlétének.

Ha tudatosan gondolkodom Isten jellemére, tulajdonságaira és mindarra, amit képes megtenni értem, és szavaimmal csodálatomnak adok hangot, imáim megtelnek lelki életerővel, hódolattal és tisztelettel. Immár nem saját problémáimra összpontosítok, hanem Is-

tenre, szükségleteim Urára. Az ilyen ima az Ő közelébe emel, és nem Istent változtatja meg, hanem engem. Miért nem kezdesz el így imádkozni? Meg fog változni az életed!

6. BÁTORSÁG, SZENVEDÉLY ÉS KITARTÁS

„A JÓTÉTEMÉNYBEN PEDIG MEG NE RESTÜLJÜNK, MERT A MAGA IDEJÉBEN ARATUNK, HA EL NEM LANKADUNK” (GAL 6:9)

Lelki bátorság

A bátorságot, eltökéltséget nem szoktuk a lelki dolgokkal társítani. Pedig épp olyan fontos a szentségre való naponkénti törekvésünk során, mint az élet bármely területén, kezdve a sporttól a tanuláson át egészen a sikeres üzleti vállalkozásig. Eltökéltség nélkül kevésbé valószínű a siker elérése. Ennek hajtóereje maga a szenvedély és a kitartás, amellyel egy általunk fontosnak tartott célt követünk. Ha el akarjuk érni, úgy szervezzük át az életünket, hogy semmi se vonhassa el a figyelmünket. Az Istennel való lelki járásunkban, de különösen az imaéletünkben szükség van az eltökéltségre. Túlságosan gyakran történik meg, hogy azért nem kapunk választ a kéréseinkre, mert nem vagyunk kitartóak az imádkozásban. Talán elterelődik a figyelmünk, vagy engedünk a csüggedésnek, esetleg a szívünkben már lemondunk róla, és nem hisszük, hogy Isten hallja, és olyan módon képes közbelépni, amely meghaladja felfogóképességünket. Lukács 18. fejezetében Jézus elmondja a tanítványoknak az özvegyasszony esetét, aki kitartásról tett bizonyosságot, amikor az igazságtalan bíró elé tárta ügyét. Noha a bíró nem tisztelte Isten, de még az asszonyt sem, végül az özvegy kitaratásának eredményeképpen mégis engedett a kérésének (Lk 18:1-7). Mindezek mellett azonban Isten nem közömbös az imában elé tárt kéréseinkkel szemben. Sokkal inkább szeretne segíteni rajtunk, mint azt megérténénk (Jer 33:3).

Napjainkban a házasságokban, osztálytermekben, de a hálószobákban, a gyülekezetekben és az otthonokban is imádkozó emberekre van szükség. Nem olyanokra, akik csak beszélnek az imáról, vagy állítják, hogy hisznek annak erejében. Olyan emberek kellene, akik ténylegesen szakítanak időt az imádkozásra!

Kitartás

Isten nem az olcsóság és gyorsaság alapelve szerint munkálkodik. Az Isten és Sátán közt dúló nagy küzdelemben gyakran van szükségünk kitartó imára. Szennvedélyesen és kitartóan kell imádkoznunk, mivel az isteni időszámítás nem azonos az emberivel. Isten csak ritka esetben alkalmazza ott mennyei megoldásait, ahol a legkisebb ellenállásba ütközik. Ő nem a legkönnyebb, hanem a legjobb megoldásban érdekelt. Imáinkban ne elégedjünk meg a kevéssel és a rövidtávú cé-

lokkal. Isten akkor elégedett, ha kitartóak vagyunk az imádkozásban.

Édesapám evangélistaként és sikeres lelkipásztorként tevékenykedett. Dolgozószobájában találkoztam Ellen G. White egyik idézetével, amely mélyen meghatott: „Krisztus egyházának és a keresztény embernek nem azok a legnagyobb győzelmei, amelyeket tehetséggel vagy műveltséggel, gazdagsággal vagy az emberek jóindulatával elér, hanem amelyeket *Isten fogadótermében* arat, amikor komoly, küzdő hite belekapaszkodik Isten hatalmának erős karjába” (*Pátriárkák és próféták*, 203. o. – szövegkiemelés a szerzőtől).

7. A JÓSÁG ÉRTEKE

„ERRŐL ISMERI MEG MINDENKI, HOGY AZ ÉN TANÍTVÁNYAIM VAGYTOK, HA EGYMÁST SZERETNI FOGJÁTOK” (JN 13:35).

Meghatározó tulajdonság

Életed végén melyik lenne az a jellemtulajdonság, amelyet érdemesnek tartanál megemlíteni? Mi az, ami valóban képviselt téged, és amit a legjobban értékeltél? Rengeteg választ adhatunk, viszont életünknek az isteni jellem egyik kulcsfontosságú elemét kellene visszatükröznie. A Bibliában azt olvassuk, hogy Isten jóvolta, a mi Megváltónk üdvösséget hozó szeretete jelent meg számunkra (Tit 3:4).

Jóság! Isten jósága! A jóság egyetemes nyelvezet, amelyet idősek és fiatalok, gazdagok és szegények, férfiak és nők, nagyothallók és vakok egyaránt képesek megérteni. A jóság nem ismer nyelvi határokat. A zenéhez hasonlóan egyetemes varázsa van. Egy barátságos mosoly vagy egy segítő kéz a szükségben, tá-

mogatás vagy bátorítás az elkeseredés közepette jelentős mértékben teszi könnyebbé, elviselhetőbbé az élet nehézségeit. A jóság nem kerül pénzbe, viszont jelentősen változtathat azok életén, akik gyakorolják, mint ahogy azokén is, akik felé kinyilvánítjuk. A jóság nyomán mindenki nyerhet.

A szeretetteljes keresztény

Jézus tudta, hogy követői jósága erőteljes bizonyosságot fog tenni a hitükről. Nem sokkal elárultatása és halála előtt, miután megmosta a tanítványok lábait, így szólt: „Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok” (Jn 13:35). Ellen G. White ezzel kapcsolatosan megjegyzi: „Az evangélium ügye mellett a legnagyobb érv egy szerető és szeretetre méltó keresztény” (*A nagy Orvos lábnyomán*, 470. o.). Ha jósággal viszonyulunk embertársainkhoz, a vallási, nemzetiségi és társadalmi korlátokon túl szeretetünk egyedi módon közelíti meg az emberi szíveket. Azt gondolom, hogy Isten belénk helyezte a vágyat, hogy jóságot árássunk és kapjunk, mert ezáltal tükrözzük az általunk dicsőített Isten jellemét. Jónás 4:2 versében olvassuk, hogy Isten irgalommal és kegyelemmel teljes, nagy türelmű és irgalmasságú. Isten jóságának témáját az egész Bibliában megtaláljuk.

Jóságos cselekedeteink vigaszt és örömet szereznek az embereknek és Istennek. A jóság nem a körülöttünk levő negatív helyzetekre vagy személyekre összpontosít, inkább Isten jellemét tükrözi, azt, ahogy Ő viszonyul hozzánk. Meghívlak, összpontosítsunk arra, ami tényleg fontos az életben, és tanúsítsunk jóságot minden ember iránt.

8. HÁLÁS MAGATARTÁS

„ANNAKOÁÉRT MOZDÍTHATATLAN ORSZÁGOT NYERVÉN, LEGYÜNK HÁLÁDATOSAK, MELYNÉL FOGVA SZOLGÁLJUNK AZ ISTENNEK TETSZŐ MÓDON KEGYESSÉGGEL ÉS FÉLELEMMEL” (ZSID 12:28).

Pozitív hozzáállás

Létezik egy felfogás, ami nagyon fontos Isten számára. A Bibliában bátorítást találunk arra vonatkozóan, hogy gyakorolnunk kell ezt a különleges magatartást, mivel tetszik Istennek, és áldást hoz számunkra. Ez a magatartás a hála. A Zsidókhöz írt levélben olvasuk: „Annakokáért mozdíthatatlan országot nyervén, legyünk háládatosak, melynél fogva szolgáljunk az Istennek tetsző módon kegyességgel és félelemmel” (Zsid 12:28). A hála kedves Isten előtt, ugyanakkor pozitívan hat az életünkre, mivel segít a pozitív dolgokra összpontosítani. Az izmokhoz hasonlóan a hálaérzet is akkor erősödik, ha tudatosan gyakoroljuk, és elismerjük áldott hatásait.

Isten meghívja gyermekeit, hogy legyenek a hála emberei. Pál apostol írja: „Mindenben hálákat adjatok; mert ez az Isten akarata a Krisztus Jézus által ti hozzátok” (1Thess 5:18). Hálásnak lenni nem abból áll, hogy megemlékezünk arról, hogy valaki jót tett velünk, ezért negédes szavakkal hangot adunk köszönetünknek.

A hálás magatartás fejlesztése felnyitja szemünket a természetben és embertársainkban is található szép dolgok előtt. A hálás lelkület segít abban, hogy az egyszerű áldásokért is köszönetet mondjunk, nem várva el a tökéletességet. Ez különösen fontos, mivel a földi élet korántsem problémamentes. De nem is kell annak lennie ahhoz, hogy örülhessünk neki! A szépséggel sokféleképpen találkozhatunk. A virágok illata, az éjszakai csillogó égbolt, egy barát kedvesen csillogó szeme mind-mind arra a szépségre emlékeztet bennünket, amelyet Isten készített az Őt szeretőknak.

A figyelem átirányítása

A hála gyakorlása révén figyelmünket átirányítjuk a rendelkezésünkre nem álló, képzeletbeli dolgokról a valós áldásokra, amelyeknek ténylegesen örülhetünk. A hála tudatosítja bennünk Isten nagylelkűségét, és arra készítet, hogy azokat a sajátos módszereket kutassuk, amelyek által az Úr kifejezi szeretetét irántunk. Az ilyesfajta hála tágítja az étellel kapcsolatos látásmódunkat, és képessé tesz még erőteljesebben megtapasztalni a gyönyörűséget és a meglepődést.

A legújabb tanulmányok szerint a hála nemcsak annak a jólétéhez járul hozzá, aki kifejezi, hanem a célszemély számára is jótékony hatással bír, de még azok számára is, akik csak tanúi a hála kifejezésének. A *New York Times* egyik cikke szerint, amikor két személy között tettekben is kifejeződik a hálaérzet, a szemtanúk is sokkal több kedvességet éreznek az érintett személyek iránt. Gyertek, ültessük át a gyakorlatba azt, amire Isten elhívott: fejlesszünk ki hálás lelkületet, ami kellemesebbé teszi kapcsolatunkat a körülöttünk élőkkel, és élhetőbbé varázsolja ezt a világot! Köszönjétek meg Istennek a hála ajándékát!

9. A SZOMBAT ÁLDÁSA

„HA MEGTARTÓZTATOD SZOMBATON LÁBADAT, ÉS NEM ŪZŐD KEDVTELÉSEDET SZENT NAPOMON, ÉS A SZOMBATOT GYÖNYÖRŰSÉGNEK HÍVOD, AZ ÚR SZENT ÉS DICSŐSÉGES NAPIJÁNAK, ÉS MEGSZENTELED AZT, DOLGAIDAT NEM TEVÉN, FOGLALKOZÁST SEM TALÁLVÁN, HAMIS BESZÉDET SEM SZÓLVÁN: AKKOR GYÖNYÖRŰSÉGED LESZ AZ ÚRBAN, ÉS ÉN HORDOZLAK A FÖLD MAGASLATAIN, ÉS AZT MŰVELEM, HOGY JÁKOBNAK, ATYÁDNAK ÖRÖKSÉGÉVEL ÉLJ; MERT AZ ÚR SZÁJA SZÓLT!” (ÉZS 58:13-14).

Azonosságunk jegye

A szombat nyugalma nagyon fontos áldás az ember életében. A szombat eredetünkre emlékeztet, arra, hogy Isten a Teremtőnk (2Móz 20:8-11). Besszél Isten jóindulatáról, hiszen Ő a szeretetteljes Üdvözítő, aki kihozta népét a rabszolgaságból (5Móz 5:12-15). Következésképpen a szombatünneplés emberi identitásunk meghatározó jegye. Azonosságunk mögött nem gazdasági sikerek vagy hatékonysági mutatók állnak, és nem

is ez határozza meg, hogy az életben munkavállalók vagy munkaadók vagyunk. A szombat Isten meghívása, hogy megpihenjünk, és örüljünk annak, amit az Ő jósága révén felkínált számunkra.

Ha helyesen értelmezzük, a szombat a rohanás elkerülésének gyakorlása. Megtanít pihenni a rohanásban, a teljesítmények és a megvalósítások hajszájában, valójában a szívem és elmém heti nyilatkozata arra vonatkozóan, hogy Isten fontosabb a teendőimnél és a megvalósításaimnál. Bizonyítja, hogy megváltoztak a prioritásaim, és nyilvánvalóvá teszi a hűségemet. A szombat segít lelassítanom és megpihennem Isten jelenlétében. Lehetővé teszi, hogy örüljek ígéreteinek, és annak, hogy Ő elégséges számomra. Noha a mindennapi tevékenységeimtől való tartózkodás szombaton fontos iránymutatója az Isten iránti hűségemnek, az Ő szeretetében és gondoskodásában való megnyugvás mégis többet jelent a munkától való tartózkodásnál. A szombat nyugalma akkor valósul meg, ha tudatos és jelentőségteljes közösségünk van Teremtőnkkel. Ha megtanulunk ténylegesen megnyugodni Isten végtelen szeretetének valóságában, és az Ő jóságára összpontosít az érdeklődésünk, örömet és békét fogunk tapasztalni, és vágyódni fogunk teljes lényünkkel imádni Istent.

Ilyen értelemben a szombat hűséggel és örömmel való megtartása azonosságunk fontos jele. A szombat igazi hangulatának átéléséhez a békesség, az öröm és a nyugalom pillanataiban sokkal többre van szükség annál, hogy szombaton nem dolgozunk. Már hét közben tudatos terveket készítünk a szombatnapi békesség kiteljesedésének időszakára. A szombat egy alapvető „elengkultúrát” hoz létre, amely a megváltozott életmódban válik nyilvánvalóvá. A szombat megőv attól, hogy a fogyasztói társadalom gondolkodásmódja vege át föltöttünk az uralmat. A hatalom utáni végtelen hajszára való törekvés helyett meghívást kapunk, hogy álljunk meg, és dicsőítsük Isten jóságát és kegyelmét. Mindez éles ellentétben áll az emberi büszkeséggel és önzéssel. A szombatünneplést gyakorolva Jézus Krisztus tanítványainvá válunk, aki szokása szerint megünnepelte a szombatot (Lk 4:16).

A szombat megszentelése, vagyis a szombatnap Istennek és az Ő különleges céljainak való félretétele és odaszentelése segít arra összpontosítanunk, ami valóban fontos a Jézussal való lelki járásunkban. A szombat nem csupán egy közönséges nap, amit alvással és tétlenséggel tölthetünk. Olyan szent nap ez, amely során imádkozhatjuk az egyedül igaz Istent, ezért ezzel bizonyosságát tesszük annak, hogy életünket a Szentírásban megismert élő Isten felé fordítottuk.

10. A TÉNYLEGESEN FONTOS DOLGOKBAN SZEREZZ GAZDAGSÁGOT!
„ÉS ÜGYELJÜNK EGYMÁSRA, A SZERETETRE ÉS JÓ CSELEKEDETEKRE VALÓ FELBUZDULÁS VÉGETT, EL NEM HAGYVÁN

A MAGUNK GYÜLEKEZETÉT, AMIKÉPPEN SZOKÁSUK NÉMELYEKNÉK, HANEM INTVÉN EGYMÁST ANNYIVAL INKÁBB, MIVEL LÁTJÁTOK, HOGY AMA NAP KÖZELGET” (ZSID 10:24-25).

Analog lelkiség

A Biblia lelkisége nem digitális, hanem analog (az isteni Modellhez hasonlóan valós tevékenységekben nyilvánul meg). Személyes és kézzelfogható gyakorlatokon alapszik, valóságos emberek és az élő Isten között valósul meg. A kézzelfogható dolgok természetüknél fogva analog formában fordulnak elő, nem virtuálisak. Miközben a Biblia Istene láthatatlan az emberi szemnek, Ő maga arra hívott meg, hogy sajtáságosan analog dolgokat gyakoroljunk, amelyek kifejezik a vele való kapcsolatunkat. Ott vannak például a tetteink. Gyakorlati dolgok, amelyeket Istenért vagy embertársainkért teszünk, és ezek minden esetben analog jellegűek. Vagy gondolatok a szombatünneplésre. A szent szombat megtartása sajtáságosan analog cselekedetet vár el, mint például a pihenés vagy az imádat. Megpihenni a mindennapi tevékenységektől és olyan döntéseket hozni, amelyek a szombat szentségét tükrözik, egyetlen esetben sem virtuális tapasztalatot, hanem inkább analog cselekményt takar. Ez érvényes az imádatra is, amit valós emberekkel közösen tartunk a gyülekezetben szombatonként. Noha arra is van mód, hogy az internet segítségével digitális istentiszteleten vegyünk részt, a legmagasabb szintű imádat csakis az analog cselekményekben, valós emberekkel együtt, valós imádaton jön létre. A jóság, az irgalom, a megbocsátás, az együttérzés, a csodálat és a hódolat gyakorlati és valóságos cselekedetei csak akkor nyernek értelmet, ha analog módon éljük át azokat. Virtuális valóság semmiképp sem veheti át az analog emberi érintés, a segítő kéz, az őszinte ölelés, a fizikai mosoly nyújtotta öröm, vagy a befogadó kézfogás helyét. Virtuálisan nem gyakorolhatjuk a lábmosást, és az úrvacsorai szent jegyekből sem részesülhetünk virtuálisan. Amit Jézus saját példája által alapított, azt fizikai, tapintható és ízlelhető módon kell megcselekednünk.

Kézzelfogható hit

A Szentírás imára és böjtre szólít fel, és még ez a gyakorlat is egy térben és időben megvalósuló analog cselekedet. Istenbe vetett hitünk minden esetben analog, látható dimenziókat ölt. Noha mi, emberek sok mindent el tudunk érni virtuálisan, Istennel való kapcsolatunkat és Jézussal való lelki járásunkat sosem korlátozhatjuk a virtuális valóság területére.

Gondolatok azokra az áldásokra, melyeket az analog cselekvések hozhatnak az életetekben. „Mint az arany alma ezüst tányéron: olyan a helyén mondott igel!” (Péld 25:11). Segítséget nyújtó kéz nyilvánvaló szükség láttán; szelíd érintés, amely a következőt fejezi ki: „Nem vagy

egyedül!"; egy képeslap vagy levél értéke; a kegyelem meg nem érdemelt megbocsátásának kiterjesztése, ami kapcsolatokat változtat meg; az éhezők élelemmel való ellátása; a vendégszeretet gyakorlása – mindezek sok-sok más áldással együtt csak analóg módon tapasztalhatók meg. Örüljete a digitális világ megvalósításainak, de a hitéletben tanúsítatok „analóg” magatartást!

KIEGÉSZÍTŐ TANULMÁNY – A SZOMBATI DIGITÁLIS „ELVONÓKÚRA” ÁLDÁSA

„Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljed azt. Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat; de a hetedik nap az Úrnak a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon se magad, se fiad, se leányod, se szolgálóleányod, se barmod, se jövevényed, aki a te kapuidon belül van; mert hat napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, ami azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt” (2Móz 20:8-11).

A szombat helyes értelmezése

A hetednap adventisták hozzáértően magyarázzák az Úr napja történelmi megváltoztatásának tényét a hét hetedik napjáról a hét első napjára. Némelykor azonban mégsem sikerül bizonyosságot tennünk arról, hogy milyen áldásokkal jár a szombat megtartása. A szombat sokak számára félelmet keltő, legalista szokássá vált, mely napon egyszerűen nem tesznek meg bizonyos dolgokat. Már nem szerez örömet számukra az Istennel való járás. Ha nem fedezzük fel újra a szombatünnepelés örömteli áldásait, az emberek nem fognak vonzódni a szombathoz úgy, mint isteni áldáshoz. A szombat helyes értelmezése csodálatos, gyakorlati áldásokat kínál egy olyan nemzedék számára, melyet a kapcsolatok szintjén az új digitális technológiák alkalmazása vezérel. A szombat kiváló alkalmat nyújt tisztáznunk arra vonatkozó személyes döntéseinket, hogy miként akarunk élni a jelenben. Napjainkban, amikor az emberek egyre kevésbé visszafogottak a szöveges üzeneteikben, a közösségi médiában vagy más digitális eszközök használatában, a szombat olyan tapasztalatot kínál, amely a hét-koznapjainkat is gazdaggá teheti.

Digitális elvonókúra

Az internetes médiatartalmak az információk végtelen sorát kínálják, viszont ezek olvasása nyomán egyre képtelenebbek leszünk a mély gondolkodásra. Amikor az ember megszokja a gyors böngészést és az egyszeri olvasást, idővel csökken a mély olvasási és összpontosítási képessége. Fiziológiai szempontból egyre nehezebbé válik számára a szerteágazó, többreű gondolkodás és az elmélyült elmélkedés Isten Szaváról és útjairól. Ennek drámai következménye lehet az Isten-

nel való kapcsolatunkra nézve, mivel Jézus kijelentette, hogy az agyunknak létfontosságú szerepe van az Isten iránti szeretet kifejezésében (Mk 12:30).

A digitális technológia nem fejleszt a csodálatot, az imát és a lelki élet más vetületeit támogató agyi idegkapcsolódásokat, éppen azokat, amelyekhez hozzájárulhat a digitális elvonókúra, az életritmus lassítása és Isten szombatjának az elfogadása és megtartása. Képzeljétek el, milyen áldásokban részesülhetnénk, ha a hét egy teljes napján kikapcsolnánk a mobiltelefonjainkat, számítógépeinket, és tudatosan tartózkodnánk az internetes böngészéstől, sőt még az elektronikus postafiókjainkat sem ellenőriznénk. Ezzel szemben azonban tudatosan vállalkoznánk olyan tevékenységekre, és törekednénk olyan kapcsolatokra, amelyek fizikai és mentális jelenlétünket követelik. Képzeljétek el egy olyan szombatot, amely során kiárad a kegyelem, és olyan beszélgetésekre nyújt lehetőséget, amelyekben a figyelem a családra és a körülöttünk élőkre irányul. Képzeljétek el egy olyan pihenőnapot, amikor időt szántok arra, hogy leleményes és mélyreható módon elmélkedtek Isten Igéjéről. Képzeljétek el egy olyan minőségi időt, amely során megosztjátok egymással az ismereteiteket, tapasztalataitokat, és figyelemmel hallgatjátok embertársaitok, testvéreitek szavait. A szombat illetően megünneplése újra Istenhez köt bennünket, elősegíti kapcsolataink megújulását, és lelki utazásunkat mély dolgokkal szépíti meg. ■

Dr. Frank Hasel, a Bibliakutató Intézet társigazgatója

A BÖLÉNY EREJE ÉS A SAS SZÁRNYALÁSA

Az alaszkai hóviharban a bölények szembefordulnak a széllal. Azon kevés állatok közé tartoznak, amelyek a vihar kitörésekor nem kitérnek az orkán útjából, hanem szembefordulnak vele. Azért viselkednek így, mert tudják: ha szembeszállnak a viharral, hamarabb túllesznek rajta. Az Úr a következőt ígéri a 2024-es évre: „De magasra növeszted az én szarvamat, mint az egyszarvúét; elárasztatom csillogó olajjal...Plánták ők az Úrnak házában; a mi Istenünknek tornácaiban virágoznak. Még a vén korban is gyümölcsöznek; kövérek és zöldellők lesznek” (Zsolt 92:11, 14-15).

A sas sosem menekül a vihar elől. Szédületes magaságokba emelkedve már jó előre észleli a közeledtét, és amikor ténylegesen kitör, szélesre tárja szárnyait, és a szél segítségével még magasabbra emelkedik. Ott fenn minden bizonnyal békessége van! Isten megengedi életünkben a halál, a betegség, a tragédiák és a csalódások viharait, de megerősíti szárnyaikat, hogy fölérjünk emelkedhessünk.

A chicagói „Nagy tűzvészben” odaveszett a híres Horatio Spafford ügyvéd egyetlen fia, ezért a család úgy döntött, hogy Európába költözik, így próbálva meg elszakadni testileg és érzelmileg is a megrázó tapasztalattól. Mielőtt azonban felszálltak volna az Angliába tartó hajóra, Spaffordot fontos üzleti tárgyalásra hívták, így el kellett halasztania az utazást. Mivel nem akart változtatni a felesége és a lányai tervén, elhatározta, hogy a családja felszáll a „Ville du Havre” nevű hajóra, ő pedig néhány nap múlva követi őket Európába. Senki sem tudhatta, hogy min kell keresztülmenniük. November 22-én, Új-Fundland partjainál a „Ville du Havre” viharba került, és az éjszaka sötétjében egy másik hajónak ütközött. A baleset következtében a „Ville du Havre” csupán 12 perc alatt elsüllyedt. Spafford négy lánya (a kétéves Tanetta, a hétéves Bessie, a kilencéves Maggie, valamint a tizenegyéves Annie) további 222 személlyel együtt odaveszett. A legyengült feleség azonban egy deszkadarabba kapaszkodva életben maradt. Anna Spaffordot végül kimentették, és kilenc nap múlva partra tették Walesben. Amint valamennyire felépült, azonnal sürgőnyt küldött a férjének a következő üzenettel: „Egyedül megmentve. Mit tegyek?” Horatio sietve hajóra szállt, hogy megkeresse feleségét. A walesi partok felé tartva megkérte a kapitányt, hogy értesítse, amikor a tragédia helyszínére érnek, ahol a gyermekei életüket veszítették. Amikor odaértek, Horatio tollat ragadott, és egy halhatatlan

himnusz szövegét vetette papírra: „Ha Isten békéje lakja szívemet, úgy dülhat vihar ellenem. Nagy hittel szívem zengi ez éneket: Az Úrban, az Úrban jó nekem!” Csak tőlünk függ, hogy hová engedjük magunkat hordozni a fájdalom hullámaintól!

A sástól még azt is megtanulhatjuk, hogy mindig a fény, a Nap irányába kell szárnyalnunk. Arra hívatunk, hogy a Feddhetetlenség Napjának fénye felé forduljunk, hogy onnan bölcsességet, örömet és szent világosságot nyerjünk. „Az éjszaka elmúlt, a nap pedig elközelgett; ves-sük el ezért a sötétségnek cselekedeteit, és öltözzük fel a világosság fegyvereit” (Róm 13:12).

A sas látása nagyjából ötször-hatszor élesebb az emberénél. Néhány kilométeres magasságból már észreveszi a prédát, aztán 160 kilométer per órás sebességgel lecsap rá. Lelki értelemben Isten sasszemet vár el tőlünk, de nem azért, hogy embertársaink életében meglássuk a hibákat, hanem hogy nézzünk „a hitnek fejedelmére és bevégzőjére Jézusra” (Zsid 12:2), mivel „szemlélvén... elváltozunk” (2Kor 3:18).

„Aki jóval tölti be a te ékességedet, és megújul a te ifjúságod, mint a sasé” (Zsolt 103:5). „De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk...” (Ézs 40:31).

Most, 2024 elején kérjük az Urat, adja nekünk a bölény erejét, hogy szembe tudjunk szállni az élet viharai-val, továbbá a sas bátor szárnyalását, hogy a nehézségek fölé emelkedhessünk.

Jó vagy kevésbé jó mérleggel a hátunk mögött azt kívánom, hogy induljatok el a „kövérséget fakasztó” léptek útján (Zsolt 65:12). Uram, 2024-ben áraszd ránk lelki bőségedet! Megbocsátásod és békéd hulljon a mi szívünkre!

A hagyományos „Boldog újévet!” köszöntés helyett a zsidó „Éljetek 120 évig!”, vagy az adventisták által is használt „Éljetek örökké!” köszöntéssel üdvözöllek. Fenti üzenetem fényében kívánom, hogy „újítsa meg az Úr az ifjúságokat, hogy legyen olyan, mint a sasé.” Adjon Jézus éveket az életetekhez, és örök életet az éveitekhez! ■

**A SIKER
RECEPTJE
DANIEL
NIȚULESCU**

**BÁRMENNYIRE
IS NEHÉZ LENNE
AZ UTAM, JÉZUS
A FÜLEMBE
SÚGJA: „BÍZHATSZ
BENNEM!”**

Dr. Daniel Nițulescu, lelkipásztor, Munténiai Egyházterület

EGY FOGYATKOZÁSOD VAN

Az alábbi anyag akár egy szélesebb témájú sorozat része is lehetne „Emlékezetes találkozások” vagy „Gondviselésszerű találkozások” címmel, amelyből nem hiányozhatna Ábrahám és Mózes találkozása Istennel, vagy az Újszövetség kontextusában Isten találkozási Nikodémussal, a tárzusi Saulussal vagy a későbbi Pál apostollal.

Egy sikertelen találkozás...

A szóban forgó eseményről mindhárom szinoptikus evangélium¹ beszámol. Szereplői: Jézus és a Biblia írói által „gazdag ifjúnak” nevezett személy. Máté az illető korát is megemlíti, de figyelembe véve saját vallomását – „Mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva” – valószínűleg egy „érettebb” ifjúról lehet szó.

Lukács előljárói minőségét is említi, ami arra is utalhat, hogy a helyi tanács, a Szanhedrin tagja lehetett. Miért ne lehetett volna? Gondoljunk csak az ifjú tárzusi Saulusra, aki a legfelsőbb zsidó tanács tagja volt. Ugyancsak Lukács beszél arról, hogy *gazdag* volt, mely kijelentés egybevág a többi evangélista által említett „*sok jószágga vala*” kifejezéssel.

Az írástudók és farizeusok által kezdeményezett hivalkodó viták jellegétől eltérően ez az ifjú tiszteletudóan és csodálattal közeledett Jézushoz. Márk meg is jegyzi, hogy letérdelt előtte, és a „Mester” (héberül Rabbi) – egyesek szerint a „Jó Mester” – megszólítást használta, noha közismert volt, hogy Jézus nem járt rabbinikus iskolába, és nem is részesült különleges felszentelésben (semkiah).

Folytatjuk a pozitív jelzők felsorolását, megjegyezve az örök élet elnyerésére vágyó fiatal ember lelki gyötrelmeit, noha ő csupán egy isteni sugallatra választott: „Mindent szépen csinált az ő idejében, e világot is adta az emberek elméjébe, csak hogy úgy, hogy az ember meg nem foghatja mindazt a dolgot, amit az Isten cselekszik kezdettől fogva mindvégig” (Préd 3:11).

Jézus már első megszólalásakor próbálta a beszélgetés fonalát isteni és megváltói mivoltára terelni: „Senki sem jó, csak egy, az Isten”, illetve arra, hogy a Krisztus iránti szeretet legfőbb bizonyítéka az isteni jellem viszatükröződése: „Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok” (Jn 14:15).

A gazdag ifjúnak a cselekedetek általi megigazulásra vonatkozó felfogását a Megváltó visszautasította, és egy mélyreható tesztnek vetette őt alá: „Egy fogyatkozásod van.” Olyasvalami volt ez, ami végül a botránkozás kövének bizonyult az érintett személy számára, hiszen „elméne megszomorodva.”

Így tehát mindkét fél – az örök életre vágyó ifjú és az örök életet felkínálni kész Megváltó – elvárásai teljesítetlenül maradtak, és a találkozás sikertelenül ért véget.

Egy lehetséges magyarázat

Egy vagy több dologról van-e itt szó? Ez a kérdés fogalmazódott meg bennem, amikor újraolvastam a csatlódott fiatal embernek adott tanácsot: „Eredj, add el a vagyonedat, és oszd ki a szegényeknek; és kincsed lesz a mennyben; és jer és kövess engem!”

Mindenekelőtt azonban megfigyelhető, hogy a Megváltó iránt tanúsított tisztelete a szavain és a gesztusain túl csupán Jézus tanítói minőségére korlátozódott, anélkül, hogy elismerte volna istenségét és az üdvösség folyamatában elengedhetetlen szerepét: „Monda néki [Tamásnak] Jézus: Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14:6).

Hasonlóan egyszerű megközelítést tanúsít az ifjú az örök élet utáni vágyával kapcsolatosan is, amelyre úgy tekint, mint jó dologra, amit a zsidók hite alapján Ábrahám leszármazottjaként el lehet nyerni, vagy meg lehet örökölni.

Az örök élettel kapcsolatosan hasonló, leegyszerűsített látásmóddal találkozunk Zebedeus fiai édesanyjának kérésében is, aki az örök életre mint társadalmi státuszra tekint: „Mondd, hogy ez az én két fiam üljön a te országodban egyik jobb kezed felől, a másik bal kezed felől” (Mt 20:21).

És kérte ezt a Megváltó azon határozott kijelentése ellenére, miszerint az örök életet nem lehet másképp elképzelni, csak ismeretelméleti és formáló kapcsolatként az Istennel: „Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és akit elküldtél, a Jézus Krisztust” (Jn 17:3).

A „melyeket?” kérdés és a „mindezeket megtartottam gyermekésememtől fogva” nyomatékos válasz mutatja a törvény betűje és a törvény szelleme, a cselekedetek általi megigazulás és az isteni jellem elsajátítása közötti minőségi különbséget. Íme, a megoldás kulcsa: „Az Isten szeretet” (1Jn 4:8). Ezen igazság alapján Jézus akkor is szerette őt, amikor elhangzott híres megjegyzése: „Egy fogyatkozásod van.”

Vagyis a fiatal embernek épp a szeretete hiányzott, más szóval a parancsolatok magasztos kifejezőmódja: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat” (Mt 22:37-39).

Valójában egyetlen dologról volt szó: a szeretetről. Az embertársak iránti szeretetről – „Add el a vagyonomat, és oszd ki a szegényeknek!”; és a testet öltött Isten iránti szeretetről – „Jer és kövess engem!”

Tanulságok

Jézus beszélgetőtársához hasonlóan, a mai multikulturális társadalomban minden jól szituált ember ki van képezve a kommunikáció terén. Rájuk, vagyis ránk vonatkoznak Pál apostol szavai: „Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretet pedig nincsen én bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom” (1Kor 13:1).

Legyen szó illetudásról vagy mélységes vágyakozásról, úgy tűnik, a lelki támpontok iránti nyilvánvaló és kifejezett érdeklődés is napjaink realitásának része, amihez kiegészítésként érkezik a figyelmeztetés: „És, ha jövődöt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is; és ha egész hitem van is, úgyanyyra, hogy hegyeket mozdíthatok ki a helyükről, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi vagyok” (2. v.).

A hiábavalóságok listájához az apostol még hozzáteszi a látható vagy kevésbé látható, felszínes törődést a szükségben levők iránt, ami azonban nem képes helyettesíteni az embertársak iránti szeretetet: „És ha vagyonomat mind felétem is, és testemet tűzre adom, szeretet pedig nincsen énbennem, semmi hasznom abból” (3. v.).

Másfelől pedig az ember részéről tanúsított magasabb szeretet kizárólag Istent illeti – „Jer és kövess engem!” –, azon egyszerű oknál fogva, hogy az embertársak iránti szeretet az Isten iránti szeretetből fakad.

A lelkiség bármely, szereteten kívüli megközelítése értelmetlen és haszontalan: „Sokan mondják majd nekem ama napon: Uram! Uram! Nem a te nevedben profétáltunk-é, és nem a te nevedben üztünk-é ördögöket, és nem cselekedtünk-é sok hatalmas dolgot a te nevedben? És akkor vallást teszek majd nekik: Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tőlem, ti gonosztevők!” (Mt 7:22-23).

Gonosztevők, vagyis a szeretet törvényén kívüliek: „Egymást szeressétek; mert aki szereti a felebarátját, a törvényt betöltötte” (Róm 13:8).

Évekkel ezelőtt, amikor még egy távolról jött vendég pusztá jelenléte is eseményszámba ment a gyülekezetben, alkalmam volt meghallgatni a Generál Konferencia akkori elnökének, Robert Pierson lelkipásztornak a beszédét.

Az imatermet megtöltő hallgatók elvárásai a szónok pozíciójával voltak arányosak, de senki sem merészkedett feltételezésekre bocsátkozni az érintendő témával kapcsolatosan. A visszahúzó és mértéktartó lelkipásztor azonban megtalálta annak módját, hogy egy olyan témáról beszéljen, amely – véleménye szerint – sajnos eléggé távol áll tőlünk.

A Korinthusiakhoz írt első levél 13. fejezetéről beszélt. Vagyis a szeretetről. A legmagasabb szintű szeretetről, amely felismeri a másik személyben az értéket, vagy azt, ami szerethető benne; olyan szeretetről, amely elveken alapszik és nem érzelmen; szeretetről, amely a szeretet tárgyának csodálatra méltó tulajdonságai iránti tiszteletből fakad.

Bevallotta, hogy úgy érzi, fel kell készülnünk a régóta megjövendő nagy találkozásra: „Készülj Istened elé, oh Izráel!” (Ám 4:12). És anélkül, hogy pontosan megnevezte volna, hogy miről van szó, a címbebeli figyelmeztetéssel zárta beszédét, és további gondolkodásra készítetett bennünket: „Egy fogatkozásod van!” ■

Dr. Dan Constantinescu,
teológus, a közgazdaságtudomány doktora

1. Mt 19:16-22; Mk 10:17-22; Lk 18:18-23

AZ ELHÁRÍTHATAT- LAN SZERETET DAN CONSTANTINESCU

A LEGMAGASABB SZINTŰ
SZERETET FELISMERI A MÁSIK
SZEMÉLYBEN AZ ÉRTÉKET,
AZT, AMI SZERETHETŐ BENNE.

A GYŐZELEM PARADOXONJAI

A bibliai próféciák szerint az advent mozgalom megjelenése és hitvallása volt az a fény, aminek meg kellett világítania a történelem végső szakaszát. A mozgalom a Szentírás tanulmányozásából született, mint ahogy annak idején a protestáns reformáció is. Millert – ahogy Luthert is – a Biblia néhány szövege ihlette meg. A reformáció a Római levélből, az adventizmus pedig a végidei próféciákból indult ki.

Mindkét mozgalom a Római Katolikus Egyházban látta a „rettenetes, iszonyú és rendkívül erős” (Dán 7:7) fenevad képének megjelenését. Mindkettő szerette volna megreformálni a kereszténységet, felkészíteni az embereket a bűn legyőzésére, és beteljesült kapcsolatra vezetni őket a világ Megváltójával. Ehhez a német reformátor talált egy máig vitatott, alternatív megoldást. A papok és az egyház közbenjárása által megszerezhető kollektív üdvösség immár személyes kérdéssé vált. Figyelembe véve, hogy a középkorban milyen is volt az egyház, már az is hatalmas győzelemnek tűnt volna, ha csupán az egyház patronátusa alóli felszabadulásról lett volna szó. De Luther itt nem állt meg, támadni kezdte az őt felnevelő egyházat, nyomdafestéket nem tűrő jelzőket használva fenevadnak nevezvén azt. Századokkal később az adventizmus is foglalkozni kezd a Jelenések 13. fejezetében leírt első fenevadra vonatkozó képpel, de további lépéseket téve egy másik fenevadat is felfedezett, amit az Egyesült Államokkal azonosított. Ez igen kockázatos álláspont volt. A saját egyházát támadó Lutherhez hasonlóan az adventizmus a létrejöttét lehetővé tevő hazát, az Egyesült Államokat bírálta. Ma már sokkal könnyebb felismerni az Egyesült Államok jelentős szerepvállalását a világban, a XIX. században azonban még kockázatosnak tűnt Amerika későbbi dominanciájára fogadni. Ha viszont a magyarázat beválik, az adventizmus hatalmas láthatóságot nyer, s az üzenete fontossá válik. „Azután láték más fenevadat feljöni a földből, akinek két szarva vala, a Bárányéhoz hasonló, de úgy szól vala, mint a sárkány” (Jel 13:11).

Azóta folyamatosan figyeljük a politikai, társadalmi, gazdasági és vallási eseményeket, mert látni akarjuk, miként teljesednek a próféciák, és milyen módon halad a történelem a vég felé.

Vitatott megfogalmazás

A „pürrhoszi győzelem” kifejezés a Görögország nyugati partjainál dúló katonai összecsapás nyomán született, amit Pürrhosz vezetett a Római Köztársaság ellen. Amikor megdicsérték a győzelemért, mely során szinte a teljes hadserege odaveszett, Pürrhosz így reagált: „Még egy ilyen győzelem, és végünk van.”

Néhány katonai esemény áttekintése máris segít megértenünk, mennyire összetett módon munkálkodik Isten.

Az első világháború teljesen felforgatta a világot, és véget vetett az utolsó három birodalomnak. A világháború előtt Nagy-Britannia volt a világ leggazdagabb országa, a háború után azonban mély válságba süllyedt. Franciaország is a kimerülés határára sodródott. A szövetségesek egyfajta „pürrhoszi” győzelmet arattak. Csak az Egyesült Államok szerzett világhatalmi pozíciót, és erősödött meg a világháborút követő években a Szovjetunióval szemben. Megjegyzendő, hogy amerikai földrészen nem folytak harcok, ami lényeges előnyt jelentett, hiszen nem károsult az ország infrastruktúrája. Továbbá az is fontos, hogy Amerika mindkét világháborúba csak később lépett be. A Szovjetunió felbomlása után az Egyesült Államok az egyedüli hatalom a világon. Földünk egypólusúvá vált.

De elemezzük más szempontból a helyzetet. A vietnámi háború alaposan megpróbálta az új nagyhatalmat, mivel csúfos vereséggel ért véget. Egyes amerikai hivataloságok számára a helyzet már 1966-ban nyilvánvalónak tűnt, ezért jelentette ki George Aiken szenátor: „Az Egyesült Államoknak ki kell hirdetnie a győzelmet, majd azonnal távoznia kell!” – olvasható a *Foreign Policy* folyóirat 2012. decemberi számában.

Nemrég Afganisztánból vonult ki „győztesen” két évtized és mintegy kéttrillió dollár elköltése után. Annakidején a táliboktól vette át a hatalmat, távozáskor pedig be kellett látnia, hogy a tálibok kerültek ki győztesen a konfrentációból.

A két éve tartó ukrajnai háború kapcsán újból terítékre került az Egyesült Államok és a nyugati világ vereségének eshetősége. Ha ki akarnak mászni ebből a bonyolult helyzetből, újból ki kell hirdetniük a győzelmet. A nyugati vezetők nagy dilemmája azonban az, hogy újra kellene fogalmazniuk a „győzelem” kifejezést úgy, hogy az vállalható legyen. Egyszerűnek tűnik, viszont ez mára már bonyolult filozófiai és politikai kérdéssé vált. Az Egyesült Államok és a NATO számára elfogadhatatlan a kudarc, ezért mielőbb meg kellene találniuk a „győzelem” kifejezés új jelentését és meghatározását. Ukrajna veresége a NATO kudarcra is. Erről beszélt az ukrán külügyminiszter is: „Ha a NATO nem képes megnyerni ezt a háborút, akkor melyiket képes?”

A második világháború végén a németek is hasonló stratégiához folyamodtak. Amikor az oroszok heves ellen-támadásba lendültek, a német sajtó azt hangoztatta, hogy a hadsereg stratégiai visszavonulást hajt végre, és szó sincs vereségről. A náci németek el sem tudták képzelni, hogy ők, a felsőbbrendű faj képviselői vereséget szenvedhetnek. Hasonlóan gondolkodtak a franciák is az első világhábo-

rúban, amikor egyszerűen nem akartak visszavonulni; a német tűzéréség áldozatává váltak, mert szégyenteljes, elfogadhatatlan dolognak tartották a visszavonulást. És folytathatnánk a hasonló példák felsorolását, az oroszok, az angolok és a japánok is átélték ezt a tapasztalatot.

De talán még csak most körvonalazódik egy sokkal komorabb forgatókönyv. Háború dúl a Közel-Keleten. Az Egyesült Államok által támogatott, de felkészületlenül ért Izrael úgy tűnik, újabb „győzelem” felé vezeti Amerikát. Keleten pedig egy másik súlyos forgatókönyv van kialakulóban Kína és az Egyesült Államok között.

Ennyi „győzelem” után vajon sikerül-e megtartania Amerikának a világhatalmi pozícióját, és kényszerítheti-e a világot a bibliaellenes imádatra? „És adaték néki, hogy a fenevad képébe lelket adjon, hogy a fenevad képe szóljon is, és azt mívelje, hogy mindazok, akik nem imádják a fenevad képét, megölessenek” (Jel 13:15).

Mindez hatalmas kihívás elé állítja egyházunk végidőre vonatkozó tanításait. A próféciák elemzése létfontosságú, nem csupán intellektuális kíváncsiság vagy szektás tevékenység.

Küzdő vagy győzedelmes egyház?

Az igaz egyház csak győzedelmes egyház lehet, különben ellentmondásokba ütközik. Ezt az állítást számos bibliavers és ígélet támasztja alá. Mi is átéltünk egy megpróbáltatást 1844-ben, majd a csalódás győzelemmé vált.

Teológiai szempontból úgy tartjuk, hogy nálunk van az igazság, és nem tévedhetünk. Ez azt feltételezi, hogy a szánkban – a tagok, a lelkipásztorok, a szolgálattevők, a tanárok szájában – nem találtatik álnokság, és nincsenek közöttünk erkölcsi problémák. Ha mégis akadnak, azokat az apró taktikai kudarcok közé soroljuk, semmiképp sem a bűnök közé. Az újrafogalmazott kifejezéseket és a megváltoztatott nyelvezetet a kigyó találta ki Édenben. Új nyelvezetében a halál már nem halál volt, hanem magasabb rendű élet, a törvény a diktatúrával lett egyenlő, a bűn pedig az önmegvalósítás szabadságával, s így az ember ráléphetett az istenné válás útjára.

A meghatározások helyes használatára vonatkozó lecke Izrael történelmében is találunk. Jeruzsálem bevétele (Kr. e. 605) és lerombolása (Kr. e. 586) hosszú időn át a zsidó nép számára elfogadhatatlan katasztrófának számított. Úgy értelmezték, hogy bár ők is vétkeztek, mint minden más ember, Isten országának földi jelei – az oltár, a templom, sőt maga Jeruzsálem – sosem pusztulhatnak el. Jób esetéhez hasonlóan még a kudarcok és a vereségek ellenére is próbáltak magyarázatot találni Isten és népe becsületének megmentésére. Ennek a fogalomnak a modern megnevezése a *teodicea*, amelyet Leibniz, német filozófus alkotott meg.

Volt azonban néhány ifjú, aki átélte azokat a szörnyű napokat, amelyek nyomán egy átlagos ember könnyen elveszíthette a józan eszét és hitét. Isten népe pusztító vereséget szenvedett ebben a háborúban. Bármiféle magya-

rázkodás haszталannak bizonyult. Jeruzsálem nem Babilon kulturális vonzereje miatt esett el, hanem azért, mert Isten egyszerűen Babilonra bízta népe igazgatását. Erről jövendölt Jeremiás próféta, és ez tűnik fel egy átadási jegyzőkönyvben is, amiről említést tesz Dániel könyve: „És kezébe adá az Úr Jojakimot, a Júda királyát, és az Isten háza edényeinek egy részét; és vivé azokat Sineár földére, és ő istenének házába, és az edényeket bevivé az ő istenének kincsházába” (Dán 1:2).

Dániel a nemzeti kudarc okairól is a lehető legerőteljebben fogalmazott: „Vétkeztünk és gonoszsgot míveltünk, hitetlenül cselekedtünk és pártot ütöttünk ellened, és eltávoztunk a te parancsolataidtól és ítéleteidtól. És nem hallgatánk a te szolgáládra, a prófétákra, akik a te nevedben szóltak a mi királyainknak, fejedelmeinknek, atyáinknak és az ország egész népének” (Dán 9:5-6).

Ha volt ember, aki hozzáértően játszhatott volna a kifejezésekkel, és új meghatározásokat, új magyarázatokat találhatott volna ki, akkor az Dániel volt. Ez a politikus *magna cum laude* minősítéssel végzett az akkori világ leghíresebb iskolájában, tehát leginkább neki állt módjában kifejezések által manipulálni, kontroll alatt tartani az emberek elméjét. Ő azonban elhatározta, hogy őszinte és helyes magatartást tanúsít, hogy igazi győzelmet szerezhessen önmagának és népének, amivel becsületességről és hazaszeretetről tesz bizonysgot még az idegen uralom alatt is. Csak így szerezheték vissza az elveszített területeket. Némely esetben szükség volt fegyverekre és haderőre is, viszont csak akkor, ha helyes erkölcsi alapokkal rendelkeznek. A győzelmet a világ Ura adja, Ő osztja szét a földet a saját belátása szerint.

Dániel tovább vitte az elődje, Jákob által vívott harcot. Jákoból azért lett Izrael, mert úgy küzdött a győzelemig, hogy közben megszabadult az álarcától, és nem próbált meg csalni. Izrael a bűnei miatt több ízben is a kihálás szélére sodródott, és Isten mai egyháza sem mentes ettől a veszélytől. „Jaj azoknak, akik a gonoszt jónak mondják és a jót gonosznak; akik a sötétséget világossággá s a világosságot sötétséggé teszik, és teszik a keserűt édessé, s az édest keserűvé!” (Ézs 5:20).

Az ókori Rómában a győzelmet arató parancsnok négy fehér ló vontatta fogaton vonult be a városba. A díszmeneten részt vett a római politikai elit, őket pedig a leigázott városból elhurcolt rabszolgák hada követte. „Hála pedig az Istennek, aki mindenkor diadalra vezet minket a Krisztusban, és az ő ismeretének illatját minden helyen megjelenti mi általunk” (2Kor 2:14). ■

**KIHÍVÓ
HERMENEUTIKA
MUGUREL
ASAFTEI**

**AZ IGAZ EGYHÁZ CSAK
GYŐZTES EGYHÁZ LEHET.
ELLENTMONDÁS LENNE,
HA NEM ÍGY LENNE.**

Mugurel Asaftei, a Moldovai Egyházterület titkára

ISTENFÉLELEM – ISTEN MEGOLDÁSA A SZORONGÁSAINKRA ÉS A FÉLELMEINKRE

Raluca Groza pszichológus a társadalomban tapasztalható szorongással kapcsolatosan írta a következőket: „A szorongás társadalmunk meghatározó vonása, klinikai gyakorisága pedig az egyik legégetőbb probléma, amellyel az értelmi egészséggel kapcsolatos kutatás és kezelés szembesül.”¹ E szorongással és félelemmel² kapcsolatos kijelentés mély bibliai jelentéssel bír. A Teremtés könyvét tanulmányozva kijelenthetjük, hogy a bűnbeesés után Ádám és Éva szívében a félelem elsődleges érzelmeként jelent meg (1Móz 3:10),³ és nyilvánvaló büntudattal, szégyenérzettel és megbánással keveredett. A bűnben élt élet és a bűn a történelem folyamán ugyanilyen pszichológiai és lelki hatást gyakorolt az emberre. A Jézus eljövételét váró nemzedékre vonatkozóan meg van írva: „Az emberek elhalnak a félelem miatt és azoknak várása miatt, amik e föld kerektségére következnek: mert az egek erősségei megrendülnek” (Lk 21:26).

Gary R. Collins, keresztény tanácsadó napjaink kilátásaival kapcsolatosan a következőket mondta: „Szorongás, stressz, félelem, fóbia, pánik, feszültség – ezeknek a szakvannak technikailag különböző jelentésük van, mégis gyakran használjuk őket alternatív módon, hogy körülírjunk egy közönséges betegséget, amely akár járványhoz hasonló méreteket is ölthet. Felbukkanhat bármelyik életkorban, beleértve az időseket, a gyermekeket és a serdülőkorúakat is. A túlsúlyfolt, kaotikus napirend, a vizsgákkal kapcsolatos aggodalmak, a rutin, a családi stabilitás hiánya, a felkavaró híreknek való véget nem érő kitettség, a szoros kapcsolatok hiánya, az állandó változás, a bizonytalanság, az információ-túlterheltség, a társak részéről tapasztalt nyomás és a határozott erkölcsi irányvonalak eltűnése mindmind hozzájárult a szorongás szintjének megugrásához a fiatalok körében. Külsőre élénknek, gondtalannak és élet-erősnek tűnnek, belül azonban rettegnek.”⁴ A felkavaró értelem-érzelmi helyzetképre különböző megoldásokat keresnek. Megpróbálják csökkenteni és ellenőrzés alatt tartani a félelmeiket, arra törekedve, hogy közösségi életüket mentálisan, emocionálisan és a magatartások szintjén pozitívan jellemezze. Milyen megoldások léteznek? Hogyan lehetne megnyugtani a ma élő ember, fiatal vagy idős személy szívét?

Isten csodálatos megoldása

Amikor a Szentlélek János apostolt a Jelenések könyvének megírására ihlette, azzal is tisztában volt, hogy a Meg-

váltó eljövetele előtti időkben milyen stressznek, szorongásnak és fóbiáknak lesznek kitéve az emberek. Mivel Isten szeret bennünket, nem a háborúság, hanem a békeesség gondolatával közelít hozzánk, hogy kívánatos véget adjon nekünk (Jer 29:11). Bár hihetetlennek tűnik, az Úrnak van valódi és működőképes megoldása a mai kor összes félelmére és nyugtalanságára: az istenfélelem (Jel 14:7). Hogyan oldhatja meg az istenfélelem a félelmeinket és a nyugtalanságunkat? Jelen írásomban megpróbálok választ adni erre a kérdésre. Először is el szeretném mondani, hogy ez a mennyei terápia nem újkeletű, hiszen Isten gyakran alkalmazta már az emberiség történeleme során, már a bűnbeeséstől kezdődően.

Miután vétkeztek, Ádám és Éva elrejtőztek Isten elől, mivel megrémültek a bűntől, amit elkövettek, majd azt vallották, hogy azért félnek, mert mezítelenek (1Móz 3:10). Az Úr azonban semmit sem mondott Ádámnak az általa megtapasztalt félelemmel kapcsolatosan. Nem bátorította őt a „Ne félj!” (Dán 10:16; Jel 1:17) kijelentéssel úgy, ahogy az idők során tette azokkal, akik az Ő jelenlétének örvendettek.

Ádám a bűn mellett döntött, mert attól félt, „hogy elveszti azt az ajándékot, amely szemében minden másnál drágább volt. A Teremtő iránti szeretetet, hálát, hűséget felülmúlta az Éva iránti szeretet.”⁵ Ebből azt értjük meg, hogy az Úr nem mondta Ádámnak, hogy ne féljen, mivel Ádámnak nem Éva elvesztése miatt kellett félnie, hanem azért, hogy elveszíti Istent. „Az emberektől való félelem tört vet... A bölcsességnek kezdete az Úrnak félelme... Az Úrnak félelme a bölcsességnek tudománya” (Péld 29:25; 9:10; 15:33).

Az istenfélelem megtanulható. Dávid kijelenti, hogy az Úr megszabadította őt minden félelmétől, és az arca felvidult (Zsolt 34:5-6), utána pedig a következő felhívást intézi olvasóihoz: „Féljétek az Urat, ti szentjei! Mert akik őt félik, nincs fogyatkozásuk... Jöjjetek fiaim, hallgassatok rám, megtanítalak titeket az Úr félelmére!” (Zsolt 34:10,12). „Emberi természetünk képtelen félni az Istent, mivel megfedkezünk az istenfélelem jelentőségéről. Következésképpen újból meg kellene tanulnunk félni az Istent (5Móz 31:12-13).”⁶

Amikor Izrael népe megbánta, hogy királyt követelt magának, (1Sám 12:19), Sámuel így bátorította őket: „Ne féljétek! Ha már mind e gonoszsgot véghez vittétek, most ne távozzatok el az Úrtól... Csak féljétek az Urat, és szolgál-

jakok néki hűségesen, teljes szívetekből; mert látjátok; mily nagy dolgot cselekedett veletek” (1Sám 12:19-24). A próféta azt mondta a bűntudattól gyötört izraelitáknak, hogy ne féljenek, de ugyanakkor féljék az Urat. Ebben az isteni paradoxonban rejlik a megoldás a szorongásainkra, fóbiáinkra és féleleminkre. „A nyomorultat megszabadítja az ő nyomorúságától” (Jób 36:15). Hív, hogy az istenfélelem által megszabadíthasson a félelmeinktől, és a Szentlélek vezetése alatt új tapasztalatban, az Isten iránti hódolat, csodálat és imádat megtapasztalásában részesítsen. Ha akarjuk, a Vigasztaló megtanít bennünket milderre (Jn 14:26).

Amikor Akház királynak tudomására jutott, hogy „Szíria Efraimmal egyesült... megindula szíve s népének szíve, amint megindulnak az erdő fái a szél miatt” (Ézs 7:2). Az Adventista Bibliakommentárban a következőket olvashatjuk az esettel kapcsolatosan: „Akház attól félt, hogy megfosztják a trónjától (6. v.). Hitetlenségében nem bízott Istenben, és azt gondolta, hogy országa hamarosan az ellenség kezébe kerül.”⁷ Az Úr üzenetet küldött hozzá Ézsaiás próféta által: „Vigyázz és légy nyugodt; ne félj! És meg ne lágyuljon szíved” (Ézs 7:4). Akház bátorítást kap, hogy bizzon Isten mindenható vezetésében. Ha teljes mértékben bízott volna az Úrban, így szólhatott volna szívében: „Tanácskozzatok, de haszontalan lesz, beszéljétek beszédet, de nem áll meg, mert Isten van mi velünk! ... Ti ne mondjátok összeesküvésnek, valamit e nép összeesküvésnek mond, és félelme szerint ne féljétek és ne rettegjétek; a seregek Urát: Őt szenteljétek meg, Őt féljétek, és Őt rettegjétek!” (Ézs 8:10,12-13).

Akház azt az utasítást kapja, hogy ne féljen, ugyanakkor mégis féljen, de nem az ellenség támadásától, vagy annak ténykedéseitől. Az Urat kell félnie, tőle kell rettegnie. Más szóval, a félelem nem kerülhető el, viszont fontos, hogy kitől félünk. Sajnos Akház nem volt hajlandó megfelelő irányba terelni a félelmeit, vagyis félni az Urat, és teljes mértékben Őbenne bízni. Pedig lett volna lehetősége megtanulni és elnyerni azokat az áldásokat, amelyekről az Írás beszél: „Az Úrnak félelmében erős a bizodalom, és az ő fiainak lesz menedéke” (Péld 14:26).

Miként oldja meg az Úr félelme a szorongásainkat és a félelmeinket?

Egyszerű és közvetlen pszichológiai szempontok alapján fogalmazva az istenfélelem az, amikor az emberi szívben rejlő félelem és szorongás hit által Isten felé van irányítva. Tudatosítjuk és beismerjük a bűnös természetünk-nél fogva bennünk lakozó félelem érzéseit (1Móz 3:10), és azokat hit által, tudatosan Jézus Krisztus felé irányítjuk a Szentlélek segítségével. Így szól a tanács: „Ti ne mondjátok összeesküvésnek, valamit e nép összeesküvésnek mond, és félelme szerint ne féljétek és ne rettegjétek; a seregek Urát: Őt szenteljétek meg, Őt féljétek, és Őt rettegjétek!” (Ézs 8:12-13). „Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok” (1Pt 5:7).

Mi lesz mindennek a következménye? A Példabeszédek könyvében ezt találjuk: „Az Úrnak félelme az életnek kútfeje” (24:27), vagyis a reménység, a békesség, az öröm és minden áldás forrása. „Az Úrra néztem szüntelen; mert jobb kezem felől van, meg nem rendülök. Azért örül az én szívem és örvendez az én lelkem; testem is biztonságban lakozik” (Zsolt 16:8-9). Erre vonatkozóan írja Jiri Moskala: „Az istenfélelem jelentése: látni Istent. Az istenfélelem eredményeképpen tudatosan bennünk, hogy mindenkor az Ő jelenlétében vagyunk. Ez azt feltételezi, hogy szüntelenül az isteni légkörben élünk – ami jó, szeretetteljes, irgalmas és igazságos –, és tudatosan bennünk, hogy Ő itt van mellettünk.”⁸

Ellen White pedig a következőképpen tanácsol: „Hozzátok aggodalmaitokat s mindazt, ami nyom és kínoz Isten elé! Terheitket sohasem találja nehezeknek, soha ki nem fárasztatjátok Őt. Ő, aki hajatok szálát is számon tartja, nem közömbös gyermekei szükségletei iránt... Legkisebb tanítványát sem érheti kár, nem kínozhatja gond szívünket, nem érhet öröm, és őszinte ima nem hagyhatja el ajkunkat, amely iránt ne viseltetne közvetlen érdeklődéssel. »Meggyógyítja a megtört szívűeket, és bekötözi sebeiket« (Zsolt 147:3).”⁹ ■

AZ ÉLET FORRÁSÁNÁL LIVIU VĂDUVA

AZ ÚR FÉLELME AZ ÉLET, A REMÉNYSÉG, A BÉKE, AZ ÖRÖM ÉS MINDEN ÁLDÁS FORRÁSA.

Liviu Văduva, lelkipásztor, Munténiai Egyházterület

1. <https://www.clinicamedicum.ro/anxietate-sau-frica/>
2. Habár a pszichológiában a szorongás és a félelem jelentésük két külön fogalom, mégis gyakran használják egymás szinonimájaként („Emoții Complexe”, szerkesztette Ștefan Boncu és Dorin Nastas. Polirom, Jászvásár, 2015, 89. o.), ahogyan mi is ebben a cikkben.
3. Roy F. Miller: *The Fear – A Study of the Fear of God in Christian Religion*, Thesis, 4. o.
4. Gary R. Collins: *Consiliere Creștină*, Noua Speranță Kiadó, Temesvár, 2023, 131. o.
5. Ellen G. White: *Patriárkák és próféták*, 56. o.
6. Jiri Moskala: „The Meaning of the Fear of God: The Crucial Notion of the Everlasting Gospel – A Biblical Study.” *Journal of the Adventist Theological Society*, 2019, 9. o.
7. <https://mybible.eu/ro/ISA.7.VDC>
8. Jiri Moskala: „The Meaning of the Fear of God: The Crucial Notion of the Everlasting Gospel – A Biblical Study.” *Journal of the Adventist Theological Society*, 2019, 13. o.
9. Ellen G. White: *Jézushoz vezető út*, 100. o.

A JOBB ÉS A TÖBB KÖZÖTTI HARC

Olyan társadalomban élünk, amely mintha a „még több”-re lenne kiélezve. A jobb helyett többet akarunk, és úgy tűnik, már csak ez számít igazán. Életünk a „fast forward” (gyorsan előre) üzemmódra van kapcsolva, és látszólag senkinek sincs már ideje odafigyelni a részletekre és a minőségre. A lehető legtöbb kell: több pénz, több tárgy, több történet, több tapasztalat, több ember, több követő, több like... Az üzletember több pénzt akar, a politikus több hatalmat, a nyugdíjas nagyobb nyugdíjat, a gyermek több játékot, a feleség több ruhát, a férj pedig több lóerős autót. Több négyzetméterre vágyunk, és több olyan emberre, aki értékkel, de ha lehetséges, akkor több szabadnapra is. Nem az a fontos, hogy jó legyen, hanem hogy sok legyen belőle. Ha rosszul érezzük magunkat, több gyógyszerrel, több kábítószerral vagy alkohollal próbálkozunk. Több erőt, több gazdagságot, több hírnevet, több elismerést, még több szórakozást! Még többet! Még többet! Még többet!

A modern élet mennyiségben és forgalomban mérendő, a látottakra, a kellemesre, a kipróbáltakra, a bejáratottra és a változatosra korlátozódik. Nemrég olvastam, hogy Amerikában az utóbbi 50 évben háromszorosára nőtt a lakóházak hasznos felülete, és továbbra is növekvő tendenciát mutat. Egy átlagos amerikai nő négyszer több ruhával rendelkezik, mint a nagymamája, és mégis tovább vásárol magának. Azt mondják, az Egyesült Államokban egy átlagos lakásban nagyjából 300 000 tárgy található, lakói azonban mégis folytatják a tárgyak beszerzését. Meglehet, hogy nálunk sem különb a helyzet.

Egyháztagokként, központi és helyi szinten milyen vágyaink vannak? Nyilván, mi is többet szeretnénk... Több projektet, nagyszámú jelenlétet a péntek esti istentiszteleteken, több keresztséget, több, missziós projektekre szánt pénzt. Legyenek többen az evangelizációkon, adjunk el több könyvet, kövessék többen az online istentiszteleteket, több megosztást és like-ot gyűjtsünk be.

Bizonyos mértékben ez érthető is, viszont a döntéseinkben nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy nemcsak többre, hanem jobbra is vágyunk kell.

A Bibliában is találkozunk olyan esetekkel, amelyek során megfigyelhető, hogy Isten a mennyiséggel ellentétben a minőséget részesíti előnyben, arra helyezi a hangsúlyt.

Dávid népszámlálása

A Krónikák könyve szerint „támada pedig a Sátán Izrael ellen, és felindítá Dávidot, hogy megszámlálja Izraelt” (1Krón 21:1). Dávid engedett a kísértésnek, ezért megpróbálta önmagának és talán a környező népeknek is bebizonyítani, hogy a zsidó nép katonai ereje és sikere a hadsereg létszámának köszönhető. A zsidók haderejének azonban Isten áldásaitól kellett volna függővé válnia, ám amint a hangsúly a katonák számára és az emberi erőre esett, elkezdtek magukban keresni az áldások forrását, és nem Istenre tekintettek.

Ellen White a következőképpen ír Dávid eljárásáról: „Azzal a céllal, hogy hódításait az idegen népekre kiterjessze, Dávid elhatározta, hogy megnöveli hadserege katonáinak létszámát... A katonai erőforrásoknak ez a növelése azonban azt a benyomást keltette volna az Izraelt körülvevő népekben, hogy Izrael bizalma nem Jahve hatalmában, hanem saját hadseregében van.”²¹ Mi is olyan világban élünk, ahol egymást követik a népszámlálások. Nincs semmi új a nap alatt – mondta Salamon –, csak szeretnénk számszerűsíteni a mennyiséget, mivel ez a legkönnyebb. Észszerűbbnek tűnik a mennyiségben hinni, és nem a minőség szépségében. Dávid törekvése azonban nem maradt következmények nélkül. Mivel a mennyiség révén próbálta bizonygatni Izrael erejét, olyan választ kapott, amely épp katonáinak a számát érintette. „Bocsáta azért az Úr döghalált Izraelre; és meghalának Izrael közül hetvenezren” (1Krón 21:14).

Gedeon hadserege

Amikor Isten két ízben is figyelmeztette Gedeont – „Még ez a nép is sok” (Bír 7:2, 4) –, lényegében a következő fontos üzenetet akarta közölni vele: „Az Úr előtt nincs akadály, hogy sok vagy pedig kevés által szerezzon szabadulást” (1Sám 14:6). Amikor a rendelkezésedre álló haderő a szelekció révén jelentősen lecsökken, általában emberi szempontok alapján próbálsz elemezni a helyzetet. Gedeon is elcsodálkozott, amikor azt hallotta, hogy túl sok katonája van... „Gedeon engedel-

meskedett az Úr rendelkezésének, és nehéz szívvel látta a huszonkétezer embert, egész seregének több mint kétharmad részét otthonába távozni.”²² Thomas Fullar azt mondja, hogy bár kevesebb személy, viszont nem kevesebb ember maradt a csapatában. Isten közölte Gedeonnal, hogy nem sok katonára, hanem a legjobbakra van szüksége. Amikor a világ hadseregei fegyverkezésbe kezdenek, és próbálnak minél több katonát mozgósítani, akkor te figyelj az isteni logikára: csökkentjük 99%-kal a hadsereg számát, és teljes győzelmet aratunk.

A mennyiségileg 300 katonára zsugorodott hadsereg Isten ereje által 135 000 emberrel, vagyis 450-szeres túlerővel szemben győzött (Bír 8:10)! Amíg a katonák száma nem csökkent arra a szintre, amely már azt tette nyilvánvalóvá, hogy nem Izrael, hanem az Úr fogja megnyerni a csatát, addig túl sokan voltak. Sosem lehetsz túl kicsiny, vagy túl kevés ahhoz, hogy Isten felhasználhasson.

Az elveszett juh

Isten keresési kezdeményezését nem korlátozza a megkeresendők alacsony vagy elhanyagolható száma. Lk 15. fejezetében, amikor Isten megtalálja az elveszett juhát, következik az ünneplés, az öröm pillanata. Az öröm nem a megtalált mennyiségétől, hanem azok minőségétől függ, ugyanakkor a pásztor és a juh kapcsolatának az eredménye. „A példázatban a pásztor kimegy, hogy megkeressen egyetlen juhót, egyet, amely a legkisebb mennyiség. Ha csak egyetlen elveszett lélek lett volna, Krisztus meghalt volna azért az egyért is.”²³ A mennyei számítás egyetlen emberre is kész összpontosítani. Isten szeretetének minőségét sosem veszélyezteti a mennyiségek vagy a számok játéka. Az Úr lemond a tömegekről, csak hogy megkeressen egy elveszett lelket.

Az özvegyasszony két fillére

Jézus az akkor forgalomban levő legkisebb névértékű pénzérme révén adott leckét a gazdagoknak. A persely közelében foglalt helyet, és figyelte az embereket, ahogy elhozzák adományukat a templomba (Mk 12:41-44). A gazdagok közül többen hoztak hatalmas összeget. A szegény özvegy azonban csak két apró rézpénzt helyezett a perselybe. A menny előtt nem az adomány

ÚJRADEFINIÁLT TÁMPONTOK BALLA LORAND

**AZ ÖRÖK ÉLET NEM
AZ ÉVEK VÉGTELEN
SOKASÁGÁNAK, HANEM
A MENNYBÉLI MINŐ-
SÉGI KAPCSOLATOK-
NAK KÖSZÖNHETŐEN
LESZ KÜLÖNLEGES.**

nagysága számít, hanem az adomány mögött álló motiváció. A Prófétaág Lelke a következőképpen magyarázza ezt az igeszakaszt: „Az asszony nézte a kezében tartott adományt. A körülötte lévőkhöz képest semmiségnek tűnt, viszont ez volt minden pénze. A két fillért gyorsan bedobta a perselybe, majd távozni készült. Ebben a pillanatban azonban észrevette Jézus figyelő tekintetét, majd hallotta dicsérő szavait is: »Igazán mondom néktek, hogy e szegény özvegy mindenkinél többet vete«. Szemei örömkönnnyekkel teltek meg, amikor megértette, hogy cselekedete értékelve van.”⁴ Mi motivál, amikor adakozol a missziómunkára? Mi motiválja a tetteinket, amikor kisebb vagy nagyobb összeget ajánlunk fel? Hogy sokan lássák, sokan szerezzenek tudomást róla, és megtapasoljanak érte? Az adományozásban nagyon fontos a cselekedetünket kísérő gondolat. Az egészséges motiváció erkölcsi minőséget és lelkiületet tesz hozzá a mennyiséghez.

A borrá változtatott víz

Jézus első csodatételekor senki sem dicsérte a bor mennyiségét – ami nem volt elhanyagolható, ugyanis több száz literről volt szó –, annál inkább a minőségét (Lk 2:10). „Amint a menyegzői vendégek felismerték a bor minőségét, érdeklődni kezdtek, és a szolgák beszámolóiból tudomást szereztek a csodáról.”⁵ Valójában a bor minősége hívta fel az emberek figyelmét Jézus személyére. Ő még akkor is a legjobb minőségre törekszik, amikor egyszerű, természetes szőlőlé által tesz csodát. Elgondolkozom, hogy milyen minőségű termékeket gyártunk vagy vásárolunk. Minden helyzetben a legjobb minőségű termékek beszerzésére kellene törekednünk. Ezt az elvet különösen az egészségünket közvetlenül érintő élelmiszerekre és ruházatra kellene alkalmaznunk. Az olcsó áru később sokba kerülhet.

Teológia – mennyiség és minőség között

Isten Mózes által adta népének a Tízparancsolatot, de úgy tűnik, hogy ez nem volt elég a zsidók számára. A Tórárt, Mózes öt könyvét kibővítve írások egész serege alkotta meg a szélsőségesen bonyolult szabályrendszerrel tartalmazó Misnát, majd a Talmudot, amely aprólékos részletességgel írja elő, hogy mit tehet és mit nem egy zsidó ember. Így született meg 613 törvény, ezek közül 248 pozitív és 365 negatív, vagyis tiltásokat tartalmaz.

Amikor Jézus a földön járt, kénytelen volt újból hangsúlyt fektetni az erkölcsi törvények minőségére (Mk 12:29-31). Akkoriban a zsidók a hagyományok és törvények tömkelegébe sülyedtek, ezért Jézusnak újból le kellett egyszerűsítene vallásuk lényegét (Mt 7:12).

Az utóbbi időben eltűzött elvárásokkal és vallási hagyományok sokaságával bonyolítottuk a társadalmi életet, ezért tanácsolja Isten Igéje, hogy tegyük egyszerűbbé az életünket és a teológiánkat, hogy valós, minőségi hittudományra tehessünk szert.

Mennyiség vagy minőség?

„Könyved és barátod legyen kevés, de az legyen jó!” – hangzik egy barátságáról szóló idézet. Hány barátod van? Nem a közösségi oldalakon, hanem a valóságban. Jézusnak hány barátja volt? Ha elolvassuk János 6. fejezetét, láthatjuk, hogyan váltakozik Jézus barátainak a száma. „Bajban ismerszik meg a barát” – tartja a mondás, s talán ennek tudható be, hogy a tizenkettő közül egyedül János maradt a kereszten függő Jézus mellett. Ott maradt elbúcsúzni tőle. Kettejük között baráti párbeszéd zajlott: „Mégkérhetlek, hogy gondoskodj az édesanyámról?” „Természetesen. Ezért vannak a jóbarátok.” Ilyen a minőségi barátság – tehetnénk hozzá.

Noé idejében Istennek választania kellett a mennyiség és a minőség között. Nyolc embert választott, míg több millió embert elpusztított. Sodomából és Gomorából négy ember menekült meg, de közülük is csak hárman éltek túl a katasztrófát. Kánaánt 12 személy kémlte meg, de tudunk-e valamit a 10 rossz hírt hozó kémről? Hát a másik kettőről, Józsuéről és Kálebről? Ki mehetett be Kánaánba? A mennyiség (a 10), vagy a minőség (a 2)?

Mivel azt mondom: „Gazdag vagyok, meggazdagodtam, és semmiben sem szenvedek hiányt”, meghívlak, hogy végy tőlem minőségi dolgokat: tűzben megtisztított aranyat – fehér ruhát és szemgyógyító irt, és fedezd fel a dolgok és kapcsolatok mögött álló minőséget. „Mert sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak” (Mt 22:14). Az örök élet nem az évek végtelen sokaságának, hanem a mennybéli minőségi kapcsolatoknak köszönhetően lesz különleges. Hiszen „az élet minősége fontosabb, mint maga az élet.”⁶ „Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltak hű, sokra bíznak ezután; menj be a te uradnak örömébe” (Mt 25:21). ■

Balla Loránd, a Kiadványok és Etnikai csoportok Osztály igazgatója, Romániai Unió

1. Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 746. o.
2. Ellen G. White: *Pátriárkák és próféták*, 549. o.
3. Ellen G. White: *Krisztus példázatai*, 187. o.
4. Ellen G. White: *Counsels to Stewardship*, 174. o.
5. Ellen G. White: *Jézus élete*, 149. o.
6. Alexis Carrel

EGÉSZSÉGKÖZPONT A NYUGATI-KÁRPÁTOKBAN

Szerény, falusi családban nőttem fel Tulcea megyében. Szüleim egyszerű emberek voltak, de félték az Urat, ezért elhatározták, hogy keresztény nevelésben részesítenek. Mezőgazdaságban és kőbányában dolgoztak, hogy felnevelhessék a család hét gyermekét. Édesapám később vásárolt néhány méhcsaládot, és gyakran rám bízta a méhek gondozását. Alig 12–13 évesen már Alexandru Popov méhészrel együtt vigyáztam a méhekre. Visszaemlékszem, Popov testvér mindig magával vitt az erdőbe gyermekláncfűt és mezei sóskát szedni. A barakkhoz visszatérve aztán krumplit főztünk, az erdőben szedett növényekből pedig salátát készítettünk. Még ma is a fülemben csengenek Popov testvér szavai: „Georgică, tiszta egészség ez a királyi eledel!” – és itt általában nagyot sóhajtott, majd hozzátette:

– „Bárcsak értékelnék a testvéreink is ezeket a jó falatokat.” Beszél a természetes gyógymódok hatékonyságáról, és bár még gyermek voltam, tanácsai mélyen bevésődtek az elmémbe. Később a „Bizonyágtételek” című könyv egyik idézete tett rám mély benyomást: „Sok kórházat kell alapítanunk. Ne legyenek nagyok, de elég teljeseek ahhoz, hogy jó és eredményes munkát végezhessenek” (Ellen G. White: *Bizonyágtételek*, 7. köt., 100. o.).

Akkoriban Romániában senki sem mert szanatórium alapításáról álmodozni. Fiatal koromban minden vágyam az volt, hogy országunkban is épüljön ilyen intézmény, de úgy éreztem, hogy ez az álmom sosem fog megvalósulni. Orvos szerettem volna lenni, de megakadályozott a pénzhiány és a lelkiismereti szabadságtól megfosztó, elnyomó rendszer. Évekkel később megházasodtam, és három gyereket neveltem fel. Mindezek mellett az egészségközponttal kapcsolatos terveimet sosem adtam fel. Nyugdíjba vonulásom előtt a feleségemmel elhatároztuk, hogy megvalósítjuk a tervünket, ami a magunk és az ismerőseink számára is felért a tajtékos Jordán átkelésével. Sem én, sem a feleségem nem részesültünk egészségügyi képzésben, viszont mindketten ugyanazt a célt követtük. Így hát a menny rendelkezésére bocsátottuk magunkat, és kértük Istent, mutassa meg, hogy mit kell tennünk. Az Úr már 14 évvel ezelőtt előkészített számunkra egy különleges szerkezetű épületet. Az általunk elérhető áron megvásárolt ingatlan architektúrája is megfelelt a Prófétaág Lelke tanácsainak. Hatalmas ablakai vannak, a szobák pedig tágasak és világosak. Csendes helyen található, és a környezet is kiválóan alkalmas az egészséges helyreállítására.

**VALÓRA VÁLT
ÁLMOM
GEORGICA
VOINEA**

**MÉRHETLEN
MUNKA VÁR RÁNK
A VILÁG MINDEN
RÉSZÉN, EZÉRT SENKI
SE VONJON LE OLYAN
KÖVETKEZTETÉSEKET,
HOGY MIVEL A VÉG
KÖZEL, NINCS SZÜK-
SÉG RENDKÍVÜLI ERŐ-
FESZÍTÉSRE A KÜLÖN-
FÉLE INTÉZMÉNYEK
FELÉPÍTÉSE TERÉN.**

2020 májusában írtuk alá az adás-vételi szerződést, két hónappal később pedig nekiláttunk a tatarozáshoz. Az első két évben számos kihívással szembesültünk, de ezeket Isten segítségével és közös erővel mind legyőztük. A feleségemmel árkot ástunk, betonoztunk, külső és belső tereket rendeztünk át. Amikor erőnk feletti munkával szembesültünk, a Gondviselés mindig küldött hozzánk valakit, aki segített és bátorított. Elsőként Balázsfalváról érkezett egy család, akiket korábban nem ismertünk. Vasárnap felhívtak, és megkérdezték, hogy elfogadjuk-e a segítségüket. Nagyon örültünk, hogy az Úr válaszolt az imánkra. Végül több ízben is kivették a részüket a munkából. Egy másik alkalommal néhány barátunk, közöttük öt lelkipásztor érkezett hozzánk, és segítettek a munkálatokban. Később, amikor épp az aljzatot készültünk megönteni a szobákban, az Olt megyei Murgești helységről érkezett egy család a segítségünkre. És a támogatást nyújtó személyek listája itt nem ér véget. Habár Szanballathoz hasonló személyekkel is találkoztunk, akik megpróbálták eltántorítani bennünket, az Úr mindig küldött hozzánk egy-egy Nehémiást is bátorításként.

A munkánk 2022 novemberére érett be, amikor hivatalosan is felavatásra került a 3H Egészségközpont, és megérkeztek az első betegek is. Az aránylag alacsony befogadóképességű központban turnusonként legfeljebb 25 személyt fogadhatunk, viszont kellemes, barátságos környezet áll a betegek rendelkezésére. Aki szív- és érrendszeri betegséggel, diabéteszsel, szorongással és stresszel, krónikus kimerüléssel, vérszegénységgel, endokrinológiai vagy emésztőszervi panaszokkal, depresszióval vagy elhízással küzd, számára a válasz a 3H Egészségközpont. A következő programokkal állunk a betegek rendelkezésére: méregtelenítő kúrák, étrendterápia, időszaki böjt, fitoterápia, agyagterápia, hidroterápia, gasztronómia, vibróterápia, fitness, masszázs, étrendi szemináriumok, pszichoterápiás szemináriumok és tanácsadás, túrázás, a környéken található turisztikai látványosságok felkeresése, stb.

A központban további munkálatokat kell még elvégeznünk: be kell fejeznünk a fitnesztermet, két masszázs szobát és egy hidroterápiás helyiséget kell kialakítanunk (jelen pillanatban ezeket a kezeléseket a betegek szálláshelyén végezzük), továbbá szeretnénk elkészíteni a szaunát és a medencét. Eddig a projekt költségeit saját alapokból fedeztük. Nemrég megalakult az „Asociația Centrul 3H” nonprofit szervezet, amely immár szponzori támogatást is kaphat. A munkavállalók adójuk 3%-ával, a jogi személyek pedig adójuk 20%-ával támogathatnak bennünket. Ha ezt nem irányítják valamelyik nonprofit szervezet felé, az összeg amúgy az államkasszába kerül.

A 3H Egészségközpont a Nyugati-Kárpátokban, a Fehér megyei Szolcsván (Sălciua), az Aranyos-folyó partján fekszik. Megtálatok bennünket a www.3hcentre.ro

honlapon és a Facebookon (CENTRUL 3H), vagy a 0743 910 931-es telefonszámon.

„Mérhetetlen munka vár ránk a világ minden részén, ezért senki se vonjon le olyan következtetéseket, hogy mivel a vég közel, nincs szükség rendkívüli erőfeszítésre a különféle intézmények felépítése terén, amint ezt a munka megköveteli... Amikor az Úr felszólít majd minket, hogy ne törekedjünk többé imaházakat építeni, iskolákat, kórházakat, könyvkiadókat alapítani, elég lesz akkor ölbe tenni a kezünket, s az Úrra bízunk a mű befejezését, most viszont itt az alkalom, hogy kimutassuk buzgalmunkat az Isten, és szeretetünket az emberek iránt” (Ellen G. White: *Bizonyságtételek*, 6. köt., 440. o.).

A páciensek értékelése

„Brassóban élek, és egy reggel a Facebookon rátaláltam erre az egészségközpontra. Lábfájással küzdök és szívbeteg vagyok. Amint ideértem, máris tudtam, hogy jó helyen vagyok. A központ gyönyörű helyen fekszik, a személyzet kedves és lelkiismeretes, az eredmények pedig minden várankozásomat felülmúlták. Szívélyesen ajánlom mindenkinek ezt a központot. Már várom, hogy visszajöjjenek!” Neamțu Alexandru – 0721 157 828

„A nevem Roibu Gheorghe. Bukarestben lakom. A központban több betegségre kaptam kezelést: cukorbetegségekre, vérnyomás-problémákra, érzelmi panaszokra (közel egy éve vesztettem el a feleségemet), magas koleszterinszintre, májnagyobbodásra és egyebekre. Amikor első ízben jártam itt, úgy éreztem, mintha nem is Romániában lennék. Csak jót mondhatok erről a helyről. Rövid idő múlva másodszor is eljöttem ide, mert itt tényleg törődnek az emberrel. A terápiák és a szemináriumok nagyon sokat segítettek. Melegen ajánlom ezt a helyet mindenkinek. További részletekért bárki felhívhat a 0761 694 559-es telefonszámon.”

„Németországban élek, autóbuszvezetőként dolgozom. Éveken keresztül küzdöttem a cukorbetegséggel. Az orvosok azt mondták, hogy más megoldás nincs, ezért 15 éven át az inzulintól függött az életem. Aztán tudomást szereztem a 3H Egészségközpontról, és időpontot kértem. Amikor megérkeztem, napi 3 alkalommal szorultam inzulin injekcióra, csak így sikerült 300-as szint alatt tartanom a vércukorszintemet. A turnus végén azonban már boldogan tapasztaltam, hogy nem kell sem inzulint, sem bármilyen más gyógyszert szednem, a vércukorszintem pedig 100–110-es szint körül mozog. Azóta a lehetőségeimhez mérten próbálok betartani az itt tanult étrendet, ami egyáltalán nem nehéz. Már eltelt egy év, és még mindig jók az eredményeim. Bizalommal ajánlom mindenkinek ezt a központot!” ■

ZÓ₂ – SZIGORÚAN TITKOS

Felejteni emberi dolog, semmibe venni viszont már bűn! Gyermekkoromban megkérdezték, hogy mi szeretnék lenni. Határozottan válaszoltam: „Én tenni akarok valamit, nem valamivé lenni!”

Ennek tudható be, hogy az első dolog, amit a Labirint gyülekezetben megvalósítottam, az a műszaki fülke berendezése volt. Azokkal együtt végeztük ezt a munkát, akik szintén részt akartak venni a szolgálatban, mivel nagyon sok megoldásra váró feladattal szembesültünk. A gyülekezeti szolgálatok terén Gabriel Vasilescu lelkész érkezése gyökeresen megváltoztatta a dolgokat.

Engem ifjúsági diakónusnak neveztek ki. Már családos voltam, a feleségemmel együtt kellett odafigyelnünk a fiatalok problémáira. Imacsoportot szerveztünk az otthonunkban. Idővel olyan sokan lettünk, hogy a bizottság ügy döntött, a gyülekezet aulájában szervezzük meg a találkozót. Több mint 50 fiatal vett részt az összejöveteleken, amelyekre különböző előadókat hívtunk meg, köztük G. Indricău, Moldován Vilmos és Lucian Cristescu testvért. Így indult útjára a „ZÓ₂” elnevezésű zenei óra, amelyet a szombati istentisztelet befejezése után tartottuk.

Sosem gondoltam volna, hogy művészi vénám is van, hogy írni, énekelni és szavalni fogok. Cristescu testvér egyszer maga mellé vett, hogy együtt állítsuk össze a zenei programokat. A kiváló zenei szolgálatokban részt vettek gyermekek és felnőttek, sőt idősek is. Nagyon sok tehetséges fiatal vette ki a részét, de voltak köztük jól képzett karmesterek is: Puselia Ghioaldă, Florin Lăiu, Lucia Gherzan, Gh. Bărgăoan, Viorica Manole, Doina Ioan, Alice Burtavel, Ani Negreanu, Victor Safta és mások. Hogy az elhangzó versek és előadások ne vesszenek feledésbe, megkértem valakit, hogy írógépen írja le és sokszorosítsa az elhangzottakat. Két kötet készült ezekből az anyagokból, ami eljutott az egész országba, sőt, még a határokon túl is.

Az imaterem mindig zsúfolásig megtelt, ezért úgy döntöttünk, hogy a melléktermekben tévéket szerelünk fel, hogy onnan is követhető legyen a program. A fiatalok

közül többen is részt vettek ebben a munkában, mint például: Emil Bujor, Nicu Corlăţan, Lori Gheorghită, Dan Sindilă, Groşanu, Dragoş Gărgăriţă.

Bizottsági kinevezés alapján én feleltem a zenei szolgálatokért. Döntés született, hogy az ifjúságnak szervezni kell egy olyan találkozót is, ahol szocializálódhatnak, és megbeszélhetik egymás közt sajátos problémáikat. Így hát szombatonként, a délutáni istentisztelet befejezése után, a közeli és távoli ifjak a gyülekezet nagytermében gyűltek össze. Különböző tevékenységeken vehettek részt. A számos tevékenység közül megpróbálok visszaemlékezni néhányra: bibliaszövegek magyarázata; Bibliaismereti verseny; Marin Părvan testvér adventtörténeti előadásokat tartott; Indricău testvér a próféciákat magyarázta; Moldován Vilmos testvér missziós tapasztalatokat osztott meg velünk; Cristina Ardelean zenetanárnővel zeneszámokat hallgattunk meg.

A legérdekesebb tevékenységeknek viszont a meghívottakkal folytatott beszélgetések bizonyultak. Nagyon sok vendégünk volt, közülük próbálok megemlíteni azokat a teológus hallgatókat, akik általában a bentlakás udvara felé nyíló ablakon át jutottak be a terembe: Adrian Bocăneanu, Petrică Danci és Teodor Huţanu. Meghívottaink között volt Virgil Stroescu, Vali Gheorghită, Teodor Rădulescu orvosok és sokan mások. Meglepetésünkre néhány alkalommal meglátogatott bennünket az Unió akkori elnöke, Ticu Popa testvér is. Bár nem szólalt fel, a tekintetéből rájöttem, hogy támogatja a munkánkat.

Egy bizonyos időre újabb lelkipásztorok csatlakoztak hozzánk: Constantin Alexe, Faluvégi Dezső, Octavian Concea, később pedig visszatért Gabriel Vasilescu. Folytattuk a tevékenységeket, gazdagabbá tettük újabb kórus-tagok, zenészek és karmesterek bevonásával. Zenés istentiszteleteket később vidéki gyülekezetekben is tartottunk. Egy alkalommal öt autóval készültünk Gh. Doja községbe húsvét vasárnapján. A Labirint imaház előtt gyülekeztünk, és épp az énekeskönyveket pakoltuk a csomagtartóba, amikor az udvaron megjelent Popa testvér, és így szólt: „Mi most nem találkoztunk. Az Úr legyen veletek!”

Megkönnyebbülten, örvendve indultunk el. Nem sokkal célba érkezésünk előtt az egyik útkereszteződésben megállított a rendőrség. A sofőröket rendben találták, viszont ellenőrizni akarták a csomagjainkat is. Miután feldúlták a csomagtartókat, megkérdezték, hogy hová tartunk. Elmondtuk, és azt is, hogy mi a célunk. Sikerült meggyőznünk őket, és végül arra kérték, hogy énekeljünk nekik egy éneket. Elkezdtünk énekelni, mire az

**A LEGYŐZHETETLEN
ELLENÁLLÁS
GILI
ANTEA**

utca két oldalán kíváncsi járókelők álltak meg. Ezt látva a rendőrök azonnal utasítottak, hogy hagyjuk el a helyszínt. Már így is félórás késésben voltunk. Testvéreink az utcán vártak ránk. Bent a terem zsúfolásig megtelt, és mindenki örült annak, hogy megérkeztünk. Igyekezünk minél előbb elkezdni az előadást, viszont nem találtuk a jegyzeteinket, mivel a rendőrök mindent átkutattak és feldúltak a csomagtartóban. Végül a versek és az énekek kívülről hangoztak el, s a jelenlevők észre sem vették a bizonytalanságunkat. A Szentlélek dolgozott, hogy véghez tudjuk vinni a munkát, Isten dicsőségére.

Az iskolai szünidő és a szabadságok időszaka alatt tábort és táborokat szerveztünk a hegyekben. Minden évben 10 napot áldoztunk a szabadságunkból, hogy táborozáson vegyünk részt a fiatalokkal. Ezekben az alkalmon derült ki igazán, ki milyen keresztény, és mennyire tud együttműködő, adakozó, engedelmes és türelmes lenni. A kirándulásokról és táborokról több száz diaporitívet őrzünk.

Csupán egy tapasztalatot szeretnék feleleveníteni. Vonnattal utaztunk egy olyan kirándulóhely felé, ahol a gyülekezetünkben egy fiatalember, Sandu Ioniță épp a katonai szolgálatát töltötte. Magunkkal vittük a *Cântările Speranței* énekeskönyvet is. Amikor felcsendült az énekünk, a vagon folyosóján valakinek igencsak felkeltettük az érdeklődését. Azonnal elrejtettük a könyveket, és remélten várahoztunk, mert azt gondoltunk, hogy az illető a Securitate tisztje. Aztán az egyik kanyarban hirtelen kicsapódott a kabin ajtaja, és ez a személy egyszerűen ránk rontott, majd bemutatkozás nélkül a következőt kérte: „Nem énekelnétek el nekem a *Mi-e dor de veșnicie, mi-e dor de Canaan* című éneket?” Remegő hangon énekelünk, ő pedig a könnyeivel küszködött. Elmesélte, hogy egyszer részt vett egy zenés programon a Labirint gyülekezetben, és életre szóló élménnyel gazdagodott. Mivel folytattuk az éneklést, egyszerűen elfelejtett leszállni az állomáson, csak akkor ugrott le, amikor a szerelvény már mozgásba lendült. Istennek tehát vannak eszközei, amelyek által kinyilatkoztatja magát az embereknek.

Akkoriban két fiatalember segítette a munkánkat: Virgil Peicu és Leon Roman. Ők szervezték meg az Erghegiu család otthonában a tanulmányozó- és imacsoprotot. Helyszűke miatt nem tudok mindenről beszámolni, és nem is emlékszem már tisztán mindenre. Viszont van a szívemen egy sebhely, amelyről érdemes tudomást szereznetek. Úgy történt, hogy áldásokban gazdag négy év után Gabriel Vasilescu testvér helyébe egy új, számomra és a közösség számára is ismeretlen lelkipásztor érkezett a gyülekezetünkbe. Én akkor bizottsági tagként az ifjúság vezetéséért és a zenei szolgálatokért feleltem. Az új lelkipásztor tekintélyt parancsolóan félrehívott, és így szólt: „Most már én vagyok itt a főnök. Fejezd be a „ZÓ₂” programot, mert nem egyeztethető össze a gyülekezet működési szabályzatával.” Azt válaszoltam, hogy én ezt nem tehetem meg. A lelkipásztor tartott a „lázadástól”, ezért

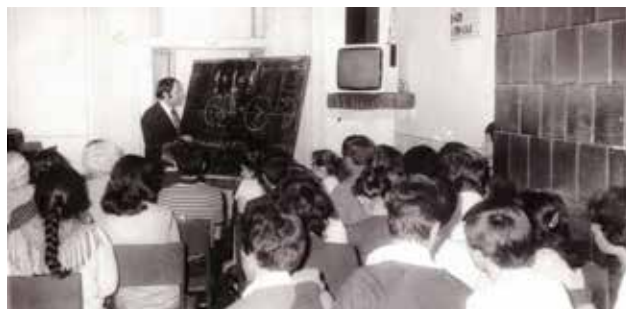
egymaga állt az ifjak elé, és minden különösebb magyarázat nélkül egy könyvből kezdett felolvasni, mire a fiatalok kivonultak a teremből. Amikor megkerestek, elmagyaráztam nekik, hogy most már a lelkipásztor a „főnök”. Csak később értettem meg, hogy nem is szabálysértésről volt szó, hanem arról, hogy ő is szeretett volna részt venni az ifjak találkozóin, tehát inkább személyes becsvágy vezérelte. Tény azonban, hogy a következő választáson már nem kaptam megbízást, pedig több mint 20 fiatal állt sorba, hogy hangot adjon a kifogásának. Én azonban a továbbiakban is folytattam az írást és a hangfelvételek készítését. Miután a gyülekezetünkbe visszatért Gabriel Vasilescu testvér, később pedig Eduard Constantinescu, ifjúsági presbiterként kezdtem el tevékenykedni. 1990 után pedig az evangelizálás csodálatos, új lehetőségei nyíltak meg országszerte.

Ekkor adódott lehetőség számomra, hogy a Vocea Speranței stúdiójában elkészítsem a gyerekeknek szóló első hangos elbeszéléseket, tapasztalatokat és sok más műsort. Rengeteg órát és pénzt áldoztam arra, hogy kazettákat másoljak a könyvevangelisták és az érdeklődők számára. Köszönetet mondok támogatóimnak és feleségemnek, aki bátorított, hogy a kapott talentumaimat felhasználva szolgáljak.

Most, 75 évesen, ha valahová elhívnak, szívesen beszélek a különféle korosztályokat érintő problémákról. Nem gondolom, hogy vezetőnek születni kell, abban azonban biztos vagyok, hogy a talentumok felhasználásához szükség van a Szentlélek hívására.

Van még valami, amit nem szeretnék elhallgatni. Miután X lelkipásztort vidéki gyülekezetbe helyeztek, egyszer meghívott, hogy szervezzek a gyülekezetében is egy ifjúsági zenés programot, és kölcsönkérte a kétprogramos gyűjteményünket is. Örömmel vállaltam a szolgálatot. Arra is megkért, hogy segítsek elkészíteni kerületének egyik gyülekezetében a hangosítást. Fenntartások nélkül dolgoztam együtt vele, és végül sikeresen megoldottuk a feladatot. A nagyobb csoda azonban ezután következett. Néhány évvel később ez a lelkipásztor ellátogatott a gyülekezetünkbe. Épp úrvacsorai istentiszteletet tartottunk. Megkeresett és meghívott, hogy együtt vegyünk részt a lábmosás szertartásán. Könnyek közt öleltük át egymást, és fátylat borítottunk a múltra. Az Úr csodálatosan működött. Nem sokkal ezután a lelkipásztor a viszontlátás reményében nyugovóra tért. ■

Gili Antea, Labirint gyülekezet, Bukarest

A „FELETTÉBB” KERESZTÉNY SZÖRNY PROTESTÁNS SZARVAI

Bevezető

Korábbi cikkeimben azonosítottuk a Jelenések 13:1 versében leírt fenevad tíz szarvát, és a következőket állapítottuk meg:

- A tíz szarv egyetlen fejből nő ki, erre utalnak Dániel 7:7, 20, 24 versei.
- A Jelenések könyvében a tíz szarv általánosan ugyanazzal az identitással rendelkezik (keresztény hatalmak a Római Birodalom utódaiként), mint a Dániel 7. fejezetében leírt szarvak, azzal a különbséggel, hogy Dánielnél a „tíz” pontos számot jelöl, mivel a szarvak dinamikus leírásával van dolgunk, a Jelenések könyvében viszont meghatározatlan, jelképes számról van szó, amely statikus ábrázolásban tárul elénk.
- A tíz szarv nem csupán Európa nyugati országait jelképezi, hanem az északi és a keleti hatalmakat is, ugyanakkor a többi földrész (Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika, Ausztrália) országait, továbbá volt európai gyarmatokat, vagy olyan államokat, amelyek átvették az európai keresztény kultúrát.
- A tíz szarv a fenevad római fejéhez hasonlóan nemcsak katolikus, hanem ortodox is.

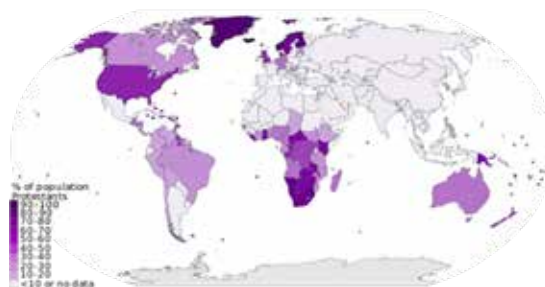
A továbbiakban érvekkel támasztjuk alá, hogy a tíz veszélyes szarv – köztük a fenevad római feje – közé sorolhatók (vagy a későbbiekben soroltatni fognak) a protestáns országok is, illetve azok az országok, ahol protestánsok vannak többségben.¹ A hozzávetőleg 2,5 milliárd keresztény zömmel katolikus (1,4 milliárd), az ortodoxok nagyjából 220 millió lelket számlálnak, a protestánsok száma viszont könnyen megközelítheti az egymilliárdot (hozzávetőleg 880 millió személy).

1. Protestáns országok

Ahhoz, hogy egy politikai hatalom a próféciaiban leírt tíz szarv valamelyikének számíttasson, az alábbi feltételeknek kell megfelelnie: olyan hatalomnak kell lennie, amely közvetlenül vagy közvetetten a Római Birodalom egyik jogutódja, azaz vagy a keresztény birodalom területén, vagy a birodalom által elfoglalt és a keresztény hatalmak által dominált területen jött létre.

A protestáns országok általában a XVI. századig katolikus államok voltak, az ortodoxok elszakadásához hasonlóan azonban szintén különváltak Rómától (Németország, Hollandia, Egyesült Királyság, Dánia, Norvégia, Svédország, Finnország, Svájc, Lettország, Észtország, Magyar-

ország); ezeknek az országoknak a gyarmatosított területei, vagy a protestáns kereszténységet elfogadó politeista országok (Egyesült Államok, Jamaica, Guinea, Suriname, Dél-Afrika, Botswana, Madagaszkár, illetve más afrikai, óceániai és közép-amerikai államok). A protestantizmus jelentősen elterjedt az európai katolikus országokban, Latin-Amerikában, Kanadában, a Fülöp-szigeteken, a kelet-európai és az Orosz Föderációhoz tartozó, hagyományosan ortodox államokban, valamint a pogány országokban (Dél-Koreában, Kínában, Indiában stb.).

2. Részlegesen megreformált katolikusok

A XVI. századi protestáns reformáció még a *Sola Scriptura* jelmondat ellenére sem eredményezte az újtestamentumi őskereszténységhez való teljes visszatérést, inkább a IV–VI. századi állapotok elevenedtek meg újra, amelyekben a vallási életet az állam írta elő és szabályozta. A protestánsok nem értettek egyet a pápizmussal, némelyek a püspökség létezésével sem, ellenben megtartották a keresztény nemzet fogalmát, amely érvényesítette a hivatalos állami vallás intézményét.

A helyzet könnyebben megérthető a keresztéség teológiájának összefüggésében. A gyermekkeresztéséget – a pedobaptizmust – és az „apostoli örökséget” hirdető egyházak természetes módon a „keresztény állam” fogalmát választották, miközben a hagyományos hierarchiát és a gyermekkeresztéséget ellenző radikális protestáns mozgalmak a hit keresztéségét – a credobaptizmust – hirdették, és a szabad egyház és a semleges állam mellett szállta síkra.

A protestáns országok a modern evangéliumi és humanista befolyások eredményeképpen ma már szabad

**OLVASNI ÉS
MEGERTENI
FLORIN
LAIU**

országoknak számítanak, ahol megszűnt a vallás és az állam összefonódása. Ez a politikai irányzat hatással volt a katolikus és az ortodox országokra is. Alapvetően azonban azok az országok, ahol a protestantizmus államvallássá lépett elő, ugyanolyan üldözővé váltak, mint a katolikus vagy ortodox „szarvak”.

A „keresztény” állam e hagyományos (katolikus), óhatatlanul elnyomó tevélygését vitték tovább a nagy reformátorok is (Luther, Zwingli, Kálvin, Cranmer, Knox). Megfeledeztek Jézus ünnepélyes kijelentéséről, amelyet Pilátus előtt tett („Az én országom nem innen való!”), és hogy a zsidóknak határozottan kijelentette: „Adjátok meg azért, ami a császáré a császárnak, és ami az Istené, az Istennek!”; majd: „Szeresd felebarátodat, mint magadat!” Ez a nagy evangéliumi parancs a következőképpen fordítható le a jelenkori valóság nyelvére: „Pontosan azt a lelkiismereti-, vallási- és szólásszabadságot add meg az embertársadnak, amire te magad is vágysz!”

A fenti elvet figyelmen kívül hagyó, de az „igaz hitet” az „eretnek” propagandától „megvédeni” akaró katolikus és ortodox hatóságokhoz hasonlóan a protestáns országok is a régi fenevad veszélyes szarvainak bizonyultak. A reformáció utáni időkben, az Európában dúló vallási háborúk igazolják, hogy amikor a kereszténység államvallássá lép elő, legyen szó katolicizmusról, ortodoxiáról vagy protestantizmusról, az katasztrofális következményekkel jár. A Közép-Európában dúló harmincéves háborúban (1618–1648) elesett katonák, civilek, katolikusok és protestánsok száma 4,5–8 millió főre tehető. A protestáns Hollandia és a katolikus Spanyolország között kirobbant 80 éves háború (1568–1648) szintén nagyon sok emberáldozatot követelt.

3. A régi reformátusok intoleranciája

A protestáns államokat már kezdettől fogva az ellenőrzés, az elnyomás és a más keresztényekkel, különösen a katolikusokkal és a radikális protestánsokkal szembeni

erőszak jellemezte. Némely esetben egyes katolikusok és radikális protestánsok magatartása törvényes fellépéseket tett szükségessé. Ezekon túl a protestáns államok a különböző „színezetű” békés keresztényeket is üldözték.

A Zwingli lelki patronátusa alatt megtartott Zürichi Református Zsinat 1525-ben elrendelte az anabaptisták üldözését, mert újra keresztelkedtek, s ezzel tagadták a gyermekkereszttség érvényességét.² Ennek következményeként börtönbe zártak közülük néhány prédikátort, majd két év múlva vízbe fojtották őket, az eljárást pedig gúnyosan „harmadik kereszttség”-nek nevezték.

A radikális reformáció első vértanúja a 30 esztendő Felix Manz volt (1498–1527). Zürichi katolikus pap fiaként Manz tanult ember volt, ismerte a héber, a görög és a latin nyelvet. 1519-ben csatlakozott Zwinglihez, és közösen jutottak el a keresztiségre, valamint az állam és a vallás szétválasztására vonatkozó helyes következtetésekre. Zwingli azonban következtelen módon hagyta magát befolyásolni a városi tanácstól, amely nem kért a radikális reformációból, ezért bűnrészességet vállalt volt barátja politikai meggyilkolásában, aki emelt fővel, családjától és hittestvéreitől bátorítva ment a halálba. Halálra ítéletét a genfi Heinrich Bullinger reformátor is elismeréssel fogadta.

Egy másik anabaptista egyetemi tudós, Balthasar Hubmeier, Zwingli volt barátja, írást tett közzé a credobaptizmust és a vallásszabadságot védelmezve. Várható volt, hogy Zwingli hatósági emberei börtönbe zárják feleségével együtt (1526). A súlyos beteg Hubmeier többhavi kínzás után végül feladta elveit.

A zürichi székesegyházban, Zwingli eretnekséget elítélő prédikációja után Hubmeier remegő hangon, sírva olvasta fel a tanai visszavonásáról szóló levelét. Egy adott pillanatban azonban felkiáltott: „A gyermekkereszttség nem Istentől való, ezért az embert a Krisztusba vetett hite alapján kell megkeresztelni!” A tömeg felbolydult, egyesek tapsoltak, mások fenyegetően kiáltoztak.

Újra börtönbe zárták, ahol megírta a hit és kirtartás meghatározó imáját. Azzal a feltétellel engedték szabadon, hogy elhagyja a várost. Hubmeier Morvaországba ment, ott prédikálta tovább az evangéliumot. 1528-ban azonban a bécsi hatóságok letartóztatták és máglyára vetették, a feleségét pedig vízbe fojtották.

Ilyen tipikus esetek kísérték a radikális reformáció megjelenését. Helyszűke miatt nem áll módunkban további részletes történeteket bemutatni, annyit azonban meg kell jegyeznünk, hogy a radikális reformátusok számbelileg gyarapodtak, vallási szempontból pedig diverzifikálódnak. 1527-ben Oswald Glaidt, osztrák katolikus szerzetes átvette a lutheránus vallást, elfogadta Hubmeier keresztségi tanát, 1528-ban pedig Andreas Fischerrel együtt elfogadta és prédikálta a hetednapos szombat teológiáját. Fischer értekezést is írt a szombatról. Őt 1540-ben végezték ki Szlovákiában. Glaidtot Bécsben tartóztatták le, és 1546-ban vízbe fojtották. Feleségeiket is kivégezték!

Az európai szombatünnepelés e pionírjait ugyan katolikusok végezték ki, de a protestáns hatóságok sem kedveztek nekik. Luther 1538-ban egy levélben (*A szombatosok ellen*)³ ítélte el az új „eretnekséget”. A protestánsok között élő szombatünnepelők, ha elfogták őket, csak a száműzetést választhatták. Ezzel magyarázható, hogy a szombatünnepelés 1540 után gyakorlatilag kihalt az anabaptisták közül. A szombat tana 1588 körül jelent meg az erdélyi székelyek („szombatosok”) között, akik hősiességük kirtartásról tettek bizonyosságot a református hatóságok 1620-ig tartó elnyomása közepette.

Az Erdélyi Országgyűlés 1622-ben törvény keretében lépett fel a „judaisták” ellen, 1635-ben pedig ultimátumot adott nekik, mely szerint karácsonyig választaniuk kell a kereszténység és a judaizmus között.⁴ Az érintettek azonban nem hamarkodták el a döntést, ami azt igazolja, hogy a Krisztus-hitűk valahová a kereszténység különböző erdélyi verziói és a judaizmus közé sorolja őket.

1638-ban kegyetlen üldözés indult a szombatosok ellen Kolozsváron és Marosvásárhelyen. Akkoriban nagyjából 20 000 lelket számláltak. Ingatlanjaikat és írásaikat elkobozták, a híveket megkínozták, hosszú börtönövekre vagy kényszermunkára ítélték őket. A kolozsvári Torockai János aranyművest megkövezés általi halálra ítélték. Pécsi Simon is börtönbe került, ahol egy év múlva elhunyt. Ennek tudható be, hogy a szombatosok ezután 230 éven keresztül csak titokban gyakorolhatták a hitüket, miközben hivatalosan vagy az unitárius, vagy a katolikus egyházhoz tartoztak. Amikor 1868 után engedélyt kaptak, hogy a judaizmusra térjenek, alig néhány százan voltak már. Az erdélyi szombatosok utolsó menedékvárában, Bözödújfalun a hívők nagyrésze már teljesen zsidó vallású volt, néhányukat Auschwitzba deportálták, mások pedig Izraelbe, vagy más országokba menekültek.⁵

Genf, Kálvin városa hasonlóan mereven viszonyult azokhoz, akiknek más volt a véleményük és a gyakorlatuk a hit terén. 1553. október 27-én máglyán égették el Mi-

guel Servet tudóst, aki többek között elutasította a gyermekkeresztiséget és a Szentháromság tanát.⁶ Az ő esete a híresebbek közé tartozott. 1571-ben Genfben, a négy éven át tomboló pestis után, a város rengeteg bűnbakot talált, főleg nőket, akikről azt állították, hogy az ördöggel cimboráltak, és részt vettek a „varázslók szombatján”. Ezeket a szerencsétlen embereket száműzték, másokat pedig máglyára vetettek. A katolikusok hosszú időn át gyakorolták az üldözést, de a protestánsok is igyekeztek bizonyítani: ők sem túrik el a kihágásokat.⁷

A református Skócia sem hagyta alább. 1563-ban törvény tiltotta be a varázslást, 1590 után pedig maga az uralkodó, James, Skócia és Anglia királya, aki a dán protestánsoktól tanult meg varázslókra „vadászni”, személyesen kezdett el foglalkozni a különböző esetekkel, sőt, még könyvet is írt a témával kapcsolatosan. Elítélték egy Agnes Sampson nevű hölgyet, mert a vád szerint ő volt a varázslók feje, és még vihart is képes volt előidézni a király megölését elősegítendő. Mivel az asszony tagadta a vádakot, addig kínozták, míg a király előtt bevallotta tetteit, utána pedig megfojtották és elégették (1591).⁸ Ahol az ördög imádóit elítéli a törvény, ott Isten imádói sincsenek biztonságban.

4. A régi lutheránusok intoleranciája

Az anabaptisták már megjelenésük idején szembesültek mind a katolikus és református ellenszennvel, mind pedig a lutheránusok támadásaival. Írások jelentek meg ellenük, ám ezeknek nem volt különösebb hatásuk. A lutheránus hatóságok társadalmi-politikai okokra hivatkozva indítottak háborút az agresszív anabaptisták ellen, jóllehet az anabaptistákat inkább békés, tévelygő embereknek tartották, mintsem veszélyes társadalmi elemeknek.

A lutheránusok azonban a békés anabaptistákat sem túrték meg túl sokáig. Az Augsburgba összehívott Anabaptista Zsinaton (1527) közel 60 személy képviselte a különböző anabaptista frakciókat, a hit és gyakorlat terén megnyilvánuló egységet keresve. A város zömmel lutheránus elöljárói azonban a katolikusokkal együtt a résztvevők letartóztatása mellett döntöttek. A találkozó a Vértanúk Zsinata néven maradt fenn a történelemben, mivel sokakat letartóztattak és életfogytiglani fegyházra ítélték. Vezetőjüket, Hans Hutot megkínozták, végül pedig kétszer is tűzbe került: először a börtönben keletkezett tűzben égett meg, utána pedig ünnepélyes keretek között eretnekként halt máglyahalált. Az anabaptistáknak Németországban még az ezt követő száz évben sem volt nyugalomuk.⁹

De nemcsak a keresztény ellenzékietek üldözték. A német protestánsok a klasszikus keresztény vádakkal illetett zsidókra is ellenszennvel és megvetéssel tekintettek. Híres németországi templomok falán még a közelmúltban is láthatóak voltak a „Judensau”-szobrok (Zsidó koca), melyek rabbikat szoptató disznókat ábrázoltak, méhük-

ben a Talmuddal. A szobrok fölött a következő felirat állt: „Rabbini” és „Schem hamphoras” (šēm hammāforāš „Kimondatahlatan név”) – utalva a héber Szent Névre (Jahve), amit a zsidók nem ejtenek ki, hogy ne kövessenek el szentégtörést.¹⁰

Szomorú és szégyenletes, hogy 1543-ban maga Luther is gyalázkodó írást tett közzé a „zsidókról és hazugságaikról”, pár hónappal később pedig megjelent „Schem Hamphorasról és Krisztus követőiről” című írása.¹¹ Ennek alapján bármelyik protestáns állíthatta, hogy a zsidók az ördög emberei, csak hogy megfélemlítsék arról, hogy még a menny sem használ ilyen fegyvereket az ördöggel szemben (Júd 1:9).

5. A régi anglikánok intoleranciája

A reformáció kora utáni anglikán típusú protestantizmus hazája, Anglia is lelkesen, karddal védelmezte az igaz hit intézményét, ami szintén áldozatokat követelt. Az 1535 és 1579 közötti időszak első vértanúi, áldozatai 40 katolikus személy volt. Egyeseket azzal vádolták meg, hogy a pápa helyett nem a királyt tartják az egyház fejének, másokat árulásért vagy királyellenes tevékenységért tettek felelőssé – ami nem is zárható ki teljesen.¹² Mindenesetre ezeket az embereket az idők során szentté avatták.

Ami pedig a protestáns szakadókat illeti, a brit protestáns hatóságok őket is rendszeresen üldözték. Joan Bocher anabaptistát 1550-ben vetették máglyára, miközben a katolikusok 1535 és 1539 között több anabaptistát végeztek ki. Nem sokkal ezután nagyot fordult a történelem kereke: hatalomra került a katolikus I. Mária (Véres Mária) királynő, és a katolikus hatóságok Rogersét máglyahalálra ítélték.¹³ 1608-ban olyan angol kongregacionalisták ellen indult üldözés, akik a holland anabaptisták befolyására fogadták el a baptista vallást.¹⁴

A baptisták közül néhányan 1617 körül kezdték megtartani a szombatot, így értelem szerűen felvették a hetednapos baptista nevet.¹⁵ Az első szombatos pionírok közül John Traske lelkészt és feleségét, Dorothyt letartóztatták. Azt mondják, hogy a prédikátor levelet írt a királynak, és ezzel nagy felháborodást keltett. Egyévi fogság után Traske feladta hitét, de a felesége, Dorothy még további 25 évet töltött börtönben. Az első hetednapos baptista könyvet James Ockford adta ki 1650-ben. Hirdette a bibliai szombatot, nagy vihart kavart a királyi egyházban, ezért a könyv megtalált példányait elégették. Egyetlen példány maradt fenn, amit az oxfordi könyvtárban őriznek.

A felsorolt példák csupán érintőleg merítik ki ezt a szomorú időszakot. Az olvasó utánanézhethet és meggyőződhet arról, hogy a hivatalos protestáns történelemet az államvallások sajátos intoleranciája jellemezte. A protestáns államok fokozatosan váltak toleránsakká és humánusabbakká, amint alkotmányaikba az emberi jogokat is belefoglalták. Addig azonban nemcsak vallási elnyomás

fémjelezte ezeket a keresztény államokat, hanem egyéb társadalmi igazságtalanság is, mint a rabszolgaság és a visszaélés különböző elnyomó formái.

Befejezés

A Jelenések 13. fejezetében leírt fenevad római feje nemcsak a Vatikánra és a katolikus országokra mint a keresztény Római Birodalom jogutódaira utal. A tíz szarv az összes keresztény hatalmat jelképezi (beleértve az ortodox és a protestáns országokat is), amelyek ugyanaból a forrásból merítve, ugyanolyan veszélyes magatartást tanúsítanak. A történelem ebben az esetben is jövőre vonatkozó tanítást kínál fel számunkra, hiszen a profécia azt állítja a halálos sebet kapott fejről (éppen a keresztény szarvak által megkoronázott fejről), hogy a seb be fog gyógyulni, és a fenevadból újból fenevad lesz, sőt még annál is rosszabb (Jel 13:3). ■

Florin Lăiu, nyugalmazott bibliatanár

1. A profécia időközben már a történelem részévé vált. Bizonyos jelentései már nem egyeznek a mai realitásokkal, de a maguk idejében helyénvalóak voltak. Néhány volt katolikus vagy protestáns ország ma már elvilágiasodott, sőt, némelyik már-már keresztényellenes állammá vált. De amikor begyógyul a keresztényellenes kard által a francia forradalom idején ejtett seb, ezekben a volt katolikus vagy protestáns országokban is újjáéled a hagyományos keresztény politika. Ezért úgy beszélünk ezekről a protestáns országokról, hogy időlegesen eltérünk jelenkori szekularizmusuktól.

2. <https://www.wayoflife.org/database/protestantpersecutions.html>.

3. Liechty, Daniel: „Sabbatarianism”. Global Anabaptist Mennonite Encyclopedia Online. 1989. Web. 10 Jan. 2024. <https://gameo.org/index.php?title=Sabbatarianism&oldid=77315>. <https://concordia-theology.org/2010/05/luther%e2%80%99s-writing-against-emerging-sabbatarianism>

4. Sajnos, az erdélyi szombatosok valóban hajlottak a judaizmus felé, amit Vehe Mátyástól, Eőssi András és Pécsi Simon mesterétől örökölték. A hatóságok arra kényszerítették őket, hogy válasszanak valamely keresztény vallás vagy a judaizmus között, erre ők az oroszországi szubbotnyikokhoz hasonlóan a judaizmusba menekültek. Az unitárius vallás egyik ágazatának követőiként nem hittek Jézus istenségében. Nemcsak, hogy szombatot ünnepeltek, de megtartották a zsidó ünnepeket is, a körülmetélést azonban nem gyakorolták. A szombatosok ilyen értelemben hasonlítottak az Amerikában „Is-ten Hetedik Napi Felekezetei” nevet viselő adventista ágazatokhoz, valamint a Kárpátoktól nyugatra ma is létező „Messiás-váró” judaista csoportosulásokhoz.

5. En. Wikipedia „Szekler Sabbatarians”.

6. Michael Servetus – Wikipedia

7. Geneva witch trials – Wikipedia

8. Agnes Sampson – Wikipedia

9. Martyrs' Synod – Wikipedia

10. Judensau – Wikipedia

11. On the Jews and Their Lies – Wikipedia ; Vom Schem Hamphoras – Wikipedia.

12. Forty Martyrs of England and Wales – Wikipedia

13. List of Protestant martyrs of the English Reformation – Wikipedia

14. Baptist – History | Britannica

15. Seventh Day Baptists – Wikipedia

VÁROSOK A BIBLIÁBAN

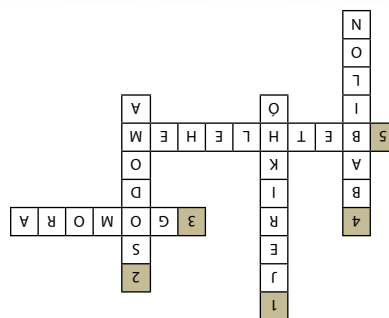
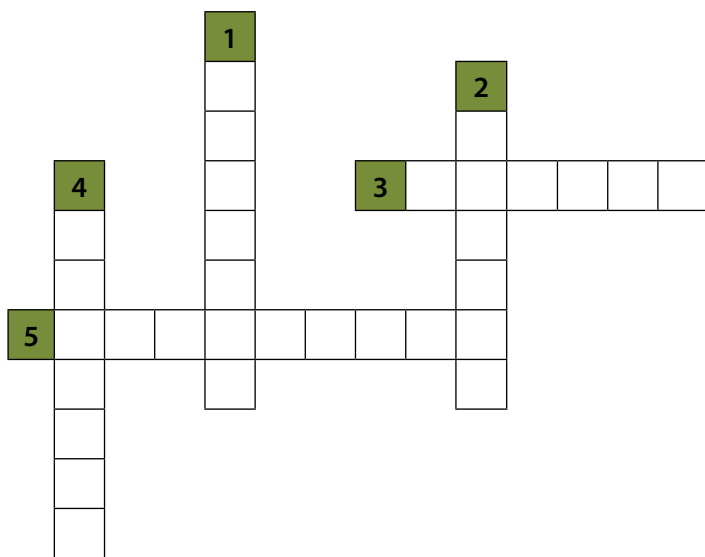
Az alábbi meghatározások Bibliában említett földrajzi megnevezésekre utalnak. Fedezd fel ezeket, és írd be a rejtvény megfelelő soraiba!

1. Ebben a városban lakott a vak Bartimeus.
2. Ez volt a két város egyike, amelyre Isten kénköves tüzet bocsátott.
3. És ez volt a második város, amely elpusztult a tűzben.
4. Nabukodonozor király városa.
5. Dávid szülővárosa.

**OLVASOK ÉS
FELFEDEZÉK
ALINA
CHIRILEANU**

Alina Chirileanu,
az Unió Gyermekosztálya
igazgatójának asszisztense

Megoldás: 1. Jerikó (Lk 18:35-43); 2. Sodoma (1Móz 13:10); 3. Gomora (1Móz 13:10); 4. Babilon (ZKír 24:1); 5. Bethlehem (1Sám 20:6).

2014

Adventus Egyetem
Cernica

2017

Adventus Egyetem
Cernica

1997

Adventista Teológiai Intézet
Cernica

1992

Egyetemi Fokú Adventista
Teológiai Intézet

1954

Adventista Teológiai Szeminárium
Bukarest, Labirint

1948

Teológiai Szeminárium
Méhkerék

1931

Biblia Intézet
Méhkerék

1926

Biblia Intézet
Dicsőszentmárton

1924

Biblia Intézet
Focșani

EREDET & TÁVLA⁺TOK

*„Semmit sem kell félnünk a jövőtől, kivéve,
ha elfeledkezünk az útról, amelyen vezetett
bennünket az Úr, és a tanításáról, amelyet
elmúlt történetünk során adott nekünk.”*

Ellen G. White, *Utolsó napok eseményei*, 52. o.

Felvételi – alap- és mesterképzés JÚLIUS & SZEPTEMBER* 2024

* Amennyiben maradnak betöltetlen helyek.

Adventista
pasztorál-
teológia

Szociális
gondozás

Óvodai és
elemi iskolai
pedagógia

„Doctor Luca”
Egészségügyi
Posztliceum

Innováció az oktatásban
és a társadalmi
felelősségvállalásban

Adventista teológia
és kortárs misszió

együtt **100** éve
1924-2024

Képezd az elméd! Add tovább az értékeid! Valld meg a hited!

021 369 53 50
0744 685 123
uadventus.ro

0744 157 123
fb.com/scoalapostlicealadrlucacernica

59679